

Kadın cinayetlerine karşı eylemli mücadeleyi büyütelim

Toplumun geniş kesimlerinde, özellikle sınıf kitlelerinde oluşan tepkiyi açığa çıkarmak, bu tepkiyi örgütlemek gerekmektedir.

Özellikle de fabrikalarda ve havzalarda, kadın sorunu ve kadına yönelik şiddeti anti-kapitalist bir bakışla mücadele

konusu olarak ele almak, işçi sınıfının bilincini geliştirmek açısından önem taşımaktadır.

Sendikal örgütlülüğe sahip olan sınırlı sayıdaki fabrikada kadın işçilerin,

işyerinin dar iktisadi sorunlarının dışına çıkarak toplumsal bir sorun konusunda gerçekleştirdiği eylemler ve bunun yansımaları da olumlu bir örnek olarak fikir vermektedir.

s.4

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2020 Özel / 8
7 Ağustos 2020

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

Krizin faturasına ve faşist zorbalığa karşı...

Önümüzde iki görev var:

İlki ve öncelikli olanı, devrimci bir sınıf hareketi yaratma bakışı ile işçi sınıfı içerisinde ısrarlı, soluklu ve etkili bir siyasal çalışmaya yüklenmektir. Sınıf içerisinde biriken öfkeyi harekete geçirmek, öne çıkan mücadele dinamikleri ile

buluşmak ve örgütlemektir.

İkincisi ise, kendisini çeşitli biçimler üzerinden ortaya koyan farklı toplumsal mücadele dinamiklerini, krizin faturasına ve faşist zorbalığa karşı birleşik bir mücadele hattına kazanmaktır.

Derinleşen kriz ve gerici manevralar

AKP-MHP rejiminin bekası uğruna öne sürülen bu kirli oyunlara emekçilerin alet olmamaları elbette önemlidir ancak yeterli değildir.

"Geleceğimiz için birlik olmalıyız!"

DEV TEKSTİL Çukurova Temsilciliği ile güncel gelişmeler aynasında koronavirüs salgını ve fabrikalara yansımaları üzerine konuştuk.

Siyonist rejim zor durumda!

İç politikada derinleşen sorunlar ve bölgede yaşanan gelişmeler İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'yu köşeye sıkıştırmış görünüyor.

Engels: Anısı ve eseri sonsuza dek yaşayacak!

s.12

ABD-Çin gerilimi aynasında hegemonya mücadelesi

s.16

Krizin faturasına ve faşist zorbalığa karşı!

Tüm geriliğine, parçalılığına ve dağınıklığına rağmen Türkiye’de önemli toplumsal mücadele dinamikleri bulunuyor. Başta sınıf hareketi olmak üzere, Kürt ulusal hareketi, sol güçler, kadın hareketi, çevre duyarlılığı üzerinden şekillenen mücadeleler bu dinamiklerin başında geliyor.

Türkiye’de siyasal iktidarı elinde tutan Erdoğan yönetimi, özellikle son beş yıldır baskı ve zorbalığı sistematik olarak tırmandırıyor. 7 Haziran 2015 seçimlerinden bugüne, Kürt hareketi ve halkını hedef alan kirliliği savaş politikaları ve toplumsal mücadele dinamiklerini boğmaya dönük kural dışı ve keyfi saldırılar aralıksız sürüyor. Öyle ki, dinci-faşist iktidar burjuva muhalefeti dahi susturmak için her türlü yol ve yöntemi pervasızca uygulamaktan geri durmuyor. Yıllardır fiilen uyguladığı faşist baskı politikalarını kurumlaştırmak için yasal düzenlemeler yapma yoluna gidiyor.

İçerideki bu karanlık tabloyu AKP iktidarının saldırgan dış politika çizgisi tamamlıyor. Daha en başından itibaren Suriye’deki yıkıcı savaşın baş sorumlusu olan Erdoğan yönetimi, bugün Libya üzerinden benzer bir politika izliyor. Akdeniz’de gerilimi tırmandıracak hamleler yapıyor, Yunanistan ve Ermenistan’la yeni kriz dinamiklerinin fitilini ateşliyor. Türkiye’nin etrafını çevreleyen neredeyse tüm ülkelerle açık ya da örtülü bir kavgaya yürütüyor.

Türkiye toplumunu uçurumun kenarına sürükleyen bu saldırgan dış politika çizgisinin ve içeride günbegün tırmandırılan faşist kudurganlığın gerisinde iki temel etken yatıyor. İlki, her geçen gün derinleşen ve iktisadi, sosyal ve kültürel boyutları olan çok yönlü kriz dinamikleri. İkincisi ise, bu aynı olgunun kendine özgü bir boyutunu ifade eden ve bir türlü aşılamayan rejim krizi.

KRİZLER DERİNLEŞTİKÇE FAŞİST ZORBALIK KURUMSALLAŞIYOR

Kapitalist sistemde olağan koşullarda, bir diğer ifade ile üretim süreçlerinde ve sınıf mücadeleleri planında işlerin öyle ya da böyle yolunda gittiği dönemlerde, burjuvazi toplumu biçimsel de olsa burjuva demokrasisi zemininde yönetme imkanlarına sahiptir. Ne zaman ki kapitalizmin çarkları tekler, toplumsal hoşnutsuzluk kendini daha belirgin bir şekilde hissettirir, işte o zaman baskı ve zorbalık

burjuvazi adına toplumu yönetmenin en temel aracı haline gelir.

Buradan bakıldığında, Türkiye’de hüküm süren kapitalist sistemde bir dizi cephede işlerin yolunda gitmediği açık bir gerçektir. Türkiye ekonomisinden yansıyan kırılmalı tablo, özellikle pandemi ile birlikte daha da ağırlaşan ekonomik kriz olgusu, sermaye düzeninin efendilerini en çok tedirgin eden sorun alanlarının başında gelmektedir. Üretimde büyük bir daralma yaşanmakta, iç ve dış borçlar her geçen gün büyümekte, TL’nin değer kaybı engellenememekte, rezervler sürekli erimekte, iç ve dış borç ödemeleri için kaynak bulmakta büyük bir zorlanma yaşanmaktadır, vb...

Pandemi süreci bu sorunları daha da ağırlaştırmıştır ve önümüzdeki süreçte çok daha yıkıcı sonuçlar yaratacaktır. Tam bir iflas tablosuyla yüz yüze kalan Türkiye’nin kapitalist düzeni, bu sorunları kısa vadede çözmek bir yana, biraz olsun hafifletebilecek imkanlardan dahi yoksun durumdadır.

AKP iktidarını bunaltan ve dolayısıyla saldırganlaştıran bir diğer önemli etken ise rejim krizinin derinleşmesidir. 2016’da gerçekleştirilen darbe girişimini fırsata çeviren Erdoğan yönetimi, o tarihten itibaren faşist tek adam rejimini inşa etmek için bir dizi adım attığı halde, bunu hedeflediği biçimde hayata geçirmeyi bugüne kadar başaramadı. İktidar ile düzen muhalefeti zemini üzerinden yaşanan rejim krizi yeni boyut ve görünüm kazandı. Kurulmaya çalışılan tek adam rejiminin ancak MHP ortaklığı ile mümkün olabilmesinin sorunlarının yanı sıra, toplumun önemli bir kesimi tek adam rejimine ikna edilemedi.

AKP iktidarını bunaltan siyasal kriz dinamiklerine, her türden gericiliğin koalisyonu olarak şekillenen AKP’nin iç dengelerinde ortaya çıkan gerilim ve çelişkileri eklemek gerekiyor. Bu tablo, AKP iktidarını çok yönlü ve karmaşık bir siyasal krizi ile baş başa bırakıyor.

Türkiye’nin iktisadi ve siyasal tablosu böyleyken, burjuvazi çok yönlü krizini yö-

netebilme başarısını birbiri ile bağlantılı iki etmene borçludur. Birincisi, sınıf hareketinde ve toplumsal mücadele dinamiklerindeki örgütsüzlük ve geriliktir. Tam da bu sayede krizin faturasını döne döne işçi ve emekçilere ödeyebiliyor. İkincisi ise dinci-milliyetçi gericiliğin toplumu sersemleten ağırlığı ve faşist zorbalıktır.

TEK ÇIKIŞ YOLU BİRLEŞİK-ÖRGÜTLÜ MÜCADELE!

Tüm geriliğine, parçalılığına ve dağınıklığına rağmen Türkiye’de önemli toplumsal mücadele dinamikleri bulunuyor. Başta sınıf hareketi olmak üzere, Kürt ulusal hareketi, sol güçler, kadın hareketi, çevre duyarlılığı üzerinden şekillenen mücadeleler bu dinamiklerin başında geliyor.

Sınıf hareketi bin bir yolla baskılanmış olduğu ve sendikal bürokrasi tarafından denetim altında tutulabildiği halde, bu ülkede Greif işgali ve metal firmaların yaşanabildi. Dahası, bugünün kriz koşulları ve buna bağlı olarak yoğunlaşan iktisadi-sosyal saldırılar işçi sınıfı içerisinde öfke ve tepkiyi her geçen gün büyütüyor, yeni mücadele dinamiklerini şekillendiriyor.

Kadın ve çevre sorunu üzerinden toplum ölçüsünde büyüyen tepkiler, yer yer kitlesel eylemlere konu oluyor. Ölçüsüz ve kapsamlı saldırılara rağmen Kürt halkı teslim alınamıyor. İlerici toplumsal muhalefet AKP iktidarının kendisini hedef alan saldırganlığına boyun eğmiyor.

Tüm bu olgular, sınıf devrimcilerinin önünde iki yönlü bir sorumluluk çıkarıyor. İlki ve öncelikli olanı, devrimci bir sınıf hareketi yaratma bakışı ile işçi sınıfı içerisinde ısrarlı, soluklu ve etkili bir siyasal çalışmaya yüklenmektir. Sınıf içerisinde biriken öfkeyi harekete geçirmek, öne çıkan mücadele dinamikleri ile buluşmak ve örgütlemektir. İkincisi ise, kendisini çeşitli biçimler üzerinden ortaya koyan farklı toplumsal mücadele dinamiklerini, krizin faturasına ve faşist zorbalığa karşı birleşik bir mücadele hattına kazanmaktır.

Derinleşen kriz ve gerici manevralar

Kapitalistlere hizmette sınır tanımayan AKP-MHP rejimi, ülkeyi çok yönlü krizler bataklığına sürüklemiş durumda. Ekonomik kriz ağırlaşıyor, döviz hızla yükseliyor, işsizlik tırmanıyor, sefalet yaygınlaşıyor, Covid-19'a yakalanan insan sayısında büyük bir artış yaşanıyor...

Dinci-faşist iktidar, içeride durum bu denli vahimken, dışarıda birkaç cephede savaş maceralarına atılmaktan geri durmuyor. Libya, Suriye, Irak yetmedi, Azerbaycan'da yaşanan çatışmaya da dahil oldular. Yunanistan'a karşı "kabadayılık" taslayarak Ege'de gerilimi tırmandırdılar ancak batılı emperyalistlerin desteğini alamayınca kuyruklarını kısmak zorunda kaldılar.

Ekonomisi çöküşün eşliğine gelen sermaye devletinin yayılmacılık politikasına saplanması, zaten sınırlı olan kaynakların militarist alanda harcanması anlamına geliyor. Bu politika ekonomik krizi daha da derinleştiriyor. Rejimin efendileri saraylarında sefahat sürerken, işçi sınıfı ve emekçiler her gün kabaran faturayı ödemeye mecbur bırakılıyor.

Bu vahim tabloyu pandeminin yol açtığı sorunlar tamamlıyor. Önlem almak bir yana, "yeni normalleşme" adı altında salgının yayılmasına yolaçan dinci-faşist iktidar, yaşanan çok yönlü sorunların büyüttüğü öfke ve tepki karşısında ise kaba zorbalığa sarılıyor. İşkenceyi "olağan" sorgulama yöntemi haline getiriyor. Demokratik haklar uğruna yapılan eylemlere kolluk kuvvetlerini azgınca saldırtıyor. Aykırı sesleri zindanlara kapatarak boğ-

mak istiyor. Tüm bu icraatlar, gözü dönmüş bu rejimin kendi bekası için halka karşı her suçu işleyebileceğini gösteriyor.

Her cephede derinleşen kriz AKP-MHP iktidarına verilen desteği eritirken, dinci-ırkçı cephede çatlaklar oluşuyor. Saraya "bekçi köpekliği"nde birbirleriyle yarışanların sık sık kavgaya tutuştukları gözleniyor. Bu çatışmaları dindirmek için üstten yapılan müdahalelerin etkisi kısa ömürlü oluyor. Zira, geri dönüşü olmayan bir yolda ilerleyen dinci-faşist rejimin beka sorunu derinleştikçe, su alan gemiyi terk etme telaşı da artıyor.

Tam bu noktada dini inançların istismarını büyük bir pervasızlıkla boyutlandırdılar. Baroları, sosyal medyayı, İstanbul Sözleşmesi'ni aynı anda hedef alırken, yanı sıra din istismarına yönelik

adımları peş peşe atmaya başladılar.

Ayasofya'nın cami ilan edilmesinden feyz alan meczuplar takımı, ortalıkta boy göstermeye başladı. Bu grup İstanbul Sözleşmesi'ne atılan imzanın geri çekilmesi tartışmalarını başlatarak, kadın düşmanlığını zirveye taşıdı. Sarayın aparatlarından biri haline getirilen Diyanetin başındaki zat ise, "kılıçlı hutbeler" dönemini başlattı. "Türkiye hilafete geçiş sürecinin sancılarını yaşıyor" manasına gelen açıklamalar yaparak, üstlendiği sefil rolü oynuyor. Dinci-faşist zihniyetin maske takmamış hali olan "Akit gazetesi" de, orduda "dini liderlik" rolü üstlenecek subayların atanmasının zamanının geldiğini savunuyor.

Bu tür provokatif icraatlardan medet uaman AKP-MHP rejiminin yüzyıl önce tarihin çöplüğüne atılan hilafeti hortlat-

ma arsızlığı, saray rejimine biat etmeyen toplumun çoğunluğunu hedef alan kaba bir provokasyondur. Güçleri yetse elbette "hilafet" denen ucubeliği topluma dayatırlardı. Bunun mümkün olmadığını biliyorlar ve bu tür manevralarla saflarındaki dağılmanın önüne geçmeyi, oy desteğindeki düşüşü durdurmayı hedefliyorlar.

Kamuoyu araştırmalarının sonuçları, tüm bu rezilliklerin beklenen etkiyi yaratmadığını gösteriyor. Ne saray beslemeleri arasındaki "it dalaşı" sona eriyor ne rejime destek verenlerin sayısında artış var. Beka krizini aşmadıkları için, burjuva muhalefeti parçalamak amacıyla kirli manevralar çevirmeye başladılar.

Ancak, en temel insani ihtiyaçlarını bile karşılamakta güçlük çeken işçi sınıfı ve emekçileri bu tür manevralarla aldatmak, Ayasofya, hilafet, vb. ile gözlerini boyamak artık kolay değil. Nitekim tam bir "gericilik gösterisi" olarak organize edilen Ayasofya'nın açılışı, beklenen heyecan dalgasını yaratamadı.

Emekçilerin bu kirli oyunlara alet olmamaları elbette önemlidir ancak yeterli değildir. Derinleşen krizlerin ağırlaşan faturasını ödememek için işçi sınıfı ve emekçilerin hem kapitalist sömürüye hem AKP-MHP rejiminin dayattığı köleliğe karşı direnmeleri şarttır. Burjuvazinin partilerinden medet ummamak, kendi gücüne güvenmek, örgütlü-birleşik-meşru mücadeleyi geliştirmek, emekçilerin önündeki biricik çıkış yoludur.

Temmuz ayında da basın özgür değildi

Temmuz ayının son günlerinde çıkan sosyal medyaya sansür yasası görüşülürken bile, pek çok haber yasaklanıp, sansürleniyordu. CHP'li gazeteci milletvekili Utku Çakırözer'in hazırladığı Temmuz ayı Basın Özgürlüğü Raporu'nda yer alan bu vurgu Temmuz ayında da basının özgür olmadığını gösterdi.

Rapora göre Türkiye'de onlarca gazeteci bayramı hapisanede geçirmek zorunda kalırken, Temmuz ayında 60 gazeteci de hâkim karşısına çıktı.

Ayrıca raporda yer alan bazı bilgi ve veriler şöyle:

*Temmuz ayında 2 gazeteci için 22 yıl 3 ay hapis cezası istendi. MİT mensu-

bunun cenaze törenini haberleştirdikleri gerekçesiyle tutuklu Barış Pehlivan, Murat Ağirel ve Hülya Kılınç'ın tutukluluğuna yapılan itiraz reddedilirken, 1 gazeteci hakkında suç duyurusunda bulunuldu, 3 gazeteci hakkında soruşturma açıldı. 2 gazeteci gözaltına alındı, 3 gazeteci saldırıya uğradı.

*Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Temmuz ayında TELE 1 ve Halk TV'ye 5'er gün yayın durdurma cezası

verdi. RTÜK üyeleri İlhan Taşçı ve Okan Konuralp'in mahkemelere yaptıkları itirazlar üzerine cezaların yürütmesi durduruldu.

*Basın İlan Kurumu Temmuz ayında da "CHP'li Özel'den Altun'a izinsiz inşaat tepkisi" başlıklı haber gerekçesiyle Evrensel gazetesine 5 günlük ilan kesme cezası verdi. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, Cumhuriyet gazetesinde aynı konu ile ilgili yayınlanan

üç haber nedeniyle de gazete aleyhinde 250 bin liralık tazminat davası açtı.

*Sözcü gazetesi yazarı Aytunç Erkin'in yazısı, Sözcü muhabiri Can Özçelik'in de haberi nedeniyle Temmuz ayında haklarında soruşturma açıldı.

*Dersim ve İstanbul'da 3 gazeteci haberleri nedeniyle saldırıya uğradı, Artı Gerçek yazarı Nurcan Kaya hakkında da sosyal medya paylaşımları da gerekçe gösterilerek soruşturma açıldı. Artı TV Ankara Temsilcisi Sibel Hürtaş da Meclis önünde baro başkanlarının eylemini takip ettiği sırada gözaltına alındı.

Kadın cinayetlerine karşı eylemli mücadeleyi büyütelim

Muğla'da Pinar Gültekin'in vahşi bir şekilde katledilmesinin ardından kadına yönelik şiddete ve kadın cinayetlerine karşı büyük bir tepki gelişti. İktidar sözcüleri ve sermaye gruplarının döktükleri timsah gözyaşlarını saymazsak, kadın örgütleri, dernekler ve işçiler başta olmak üzere çok sayıda insan bu katliama eylemlerle yanıt verdiler.

Pinar Gültekin'in vahşi bir şekilde katledilmiş olması, bu tepkiyi tetikleemekle birlikte, bu eylemlerin asıl olarak uzun dönemdir sistematik bir şekilde gerçekleşen kadın cinayetlerine dönük öfkenin birikimi olduğunu görmek gerekiyor. AKP iktidarının kadınları hedef alan gerici uygulamalarına karşı gelişen tepkiler, İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmesine karşı ortaya çıkan duyarlılıkla birleşti. Bu nedenle eylemler, Pinar Gültekin'in katledilmesinin yanı sıra kadına yönelik şiddete ve böylesi katliamlara zemin hazırlayan AKP'nin izlediği politikalara yöneldi.

Pek çok kentte baskı ve teröre rağmen kitlesel bir şekilde gerçekleşen Kadın Platformu eylemleri ve özellikle Petrol İş, Genel İş ve Birleşik Metal İş Sendikası'nın örgütlü olduğu işyerlerinde katliamı lanetleyen ve aynı zamanda İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanmasını isteyen eylemler, oldukça anlamlı bir yerde duruyor.

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NE NEDEN KARŞILAR?

Siyasal bir kriz içinde olan kapitalist sistem baskı ve sömürü politikalarını her geçen gün artırırken, ikincil cins olarak görülen kadınlar da bunun sonuçlarını

ağır bir şekilde yaşıyor. Dünya çapında gerici iktidarlar, tepki ve basınçların sonucu olarak imzalamak zorunda kaldıkları, kadınlar için şiddete karşı kısmi koruma sağlayan İstanbul Sözleşmesi'ni bugüne kadar uygulamadıkları gibi, bu sözleşmeden çekilme hazırlığı içine giriyorlar. Polonya'dan sonra Türkiye'de de çekilme tartışmaları sürüyor. Gereğeler ise birbiriyle aynı. Polonya'daki Katolik Adalet ve Hukuk Partisi, "ideolojik unsurlar içerdiğini" ve "okullarda çocuklara toplumsal cinsiyetin öğretilmesini zorunlu kıldığı" için sözleşmeden çekilme kararı aldığını ilan etti. Türkiye'de ise dinci gerici AKP iktidarı, yasanın aileyi yıktığı ve eşcinselliği teşvik ettiği gerekçesiyle çekilmekten bahsediyor. Özetle, burjuva gerici iktidarlar, kadın düşmanlığında, cinsiyet eşitsizliğinde ortaklaşıyorlar.

Aynı zamanda büyük bir sıkışma yaşayan AKP iktidarı, kendi gerici tabanını elinde tutmak amacıyla da kadına ve çocuklara dönük istismarı içeren yasaları hayata geçirme çabasını sürdürüyor.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETE KARŞI MÜCADELEYE OMUZ VERELİM!

Kadın sorunu toplumsal bir sorundur ve kadınlara yönelik baskı ve eşitsizlik

sömürü düzeni kapitalizmden beslenir. Kadına dönük şiddetin ortadan kalkması ise, onu doğuran maddi-toplumsal koşulların, özel mülkiyet düzeninin ortadan kalması gerekir. Mücadelelerin ürünü olarak kazanılmış haklar ve bunların kâğıda dökülmüş hali olan yasalar ise, bu baskıyı ve eşitsizliği ortadan kaldırmaya yetmez. Kadınların haklarını ve korunmasını içeren başka yasalar gibi, İstanbul Sözleşmesi ve onun yasal dayanağı 6284 sayılı yasa, eşitsizliğe dayalı düzen hüküm sürdüğü sürece, kadınlara kalıcı olarak eşitlik ve özgürlük sağlayamaz ve şiddeti esaslı olarak ortadan kaldıramaz. Bu gerçeklik, mücadelenin ürünü olarak kazanılmış olan hakların ve bunların yansımaları olan yasaların önemini ise ortadan kaldırmaz. Tam tersine, sermaye düzeni ve onun günümüzdeki vurucu gücü olan AKP iktidarının bunları gasp etmeye dönük her hamlesine karşı mücadeleyi gerekli ve zorunlu kılar.

Zira İstanbul Sözleşmesi, yaşadığımız düzende kadınların cinsiyet eşitliğini talep etmekle birlikte, kadınlara dönük şiddet ve aile içi şiddet konusunda devletin yükümlülüklerini tanımlayan bir içeriğe sahip... Her ne kadar sözleşme ve buna dayalı olarak yürürlükte olan 6284 sa-

yılı yasa, uygulanmıyor olsa bile...

Bugün kadına yönelik şiddete ve İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmesine karşı, kadın örgütlerinin çağrıları ile gerçekleşen eylemler sınırları olmasına rağmen, ilerici bir nitelik taşımaktadır ve çok yönlü olarak desteklemeyi ve güç vermeyi gerektirmektedir.

Kadın Platformları'nın çağrısıyla, Pinar Gültekin cinayetinin ardından İstanbul Sözleşmesi gündemiyle bağlantılı olarak bir dizi eylem gerçekleşmiş, forumlar düzenlenmiştir. Ayrıca, Kadın Platformları'nın AKP'nin İstanbul Sözleşmesi'ni gündeme alacağı ve 5 Ağustos'ta gerçekleşecek olan MYK toplantısına eş zamanlı olarak bir dizi kentte eylem çağrıları bulunmaktadır. Bu eylemlere sınıfsal bir duruşla katılmak, destek vermek, AKP'nin izlediği kadın düşmanı politikalara karşı mücadeleyi güçlendirmek açısından önem taşımaktadır.

Eylemleri güçlendirme boyutunun yanı sıra ve onunla bağlantılı olan bir diğer temel nokta ise, toplumun geniş kesimlerinde, özellikle sınıf kitlelerinde oluşan tepkiyi açığa çıkarmak, bu tepkiyi örgütlemek gerekmektedir. Özellikle de fabrikalarda ve havzalarda, kadın sorunu ve kadına yönelik şiddeti anti-kapitalist bir bakışla mücadele konusu olarak ele almak, işçi sınıfının bilincini geliştirmek açısından önem taşımaktadır.

Sendikal örgütlülüğe sahip olan sınırlı sayıdaki fabrikada kadın işçilerin, işyerinin dar iktisadi sorunlarının dışına çıkarak toplumsal bir sorun konusunda gerçekleştirdiği eylemler ve bunun yansımaları da olumlu bir örnek olarak fikir vermektedir.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun raporuna göre, 36 kadın katledilirken, 11 kadın şüpheli şekilde ölü bulundu. Pandemi koşullarının kadın üzerindeki yükleri arttırdığına ve böyle bir dönemde İstanbul Sözleşmesi'nin tartışmaya açıldığına değinilen raporda, "Kadınları yaşatan İstanbul Sözleşmesi'nin tartışmaya açılması bir yana, Sözleşmenin tam ve etkin uygulanması için kadınlar mücadeleye devam ediyor" vurgusu yapılarak kadın cinayetlerine ilişkin bilgiler paylaşıldı.

"13 kadın hayatına dair karar vermek

Temmuz ayı kadın cinayetleri

isterken öldürüldü" bilgisi paylaşılırken, bu kararlar arasında boşanmak istemek, barışmayı reddetmek, ilişkiyi reddetmek örnek olarak verildi. 18 kadının neden öldürüldüğünün tespit edilemediği ifade edilirken, 5 kadının ekonomik baneyle öldürüldüğü aktarıldı.

Kadınların kimler tarafından öldürül-

düğüne ilişkin "Temmuz ayında öldürülen 36 kadının 3'ünün kim tarafından öldürüldüğü tespit edilememiştir. 11'i evli oldukları erkek, 5'i birlikte olduğu erkek, 5'i tanıdığı biri, 4'ü eskiden evli olduğu erkek, 2'si akrabası, 2'si babası, 2'si eskiden birlikte olduğu erkek ve 2'si de oğlu tarafından öldürülmüştür." denildi.

Kadınların en çok evlerinde ve sokak ortasında öldürüldüğü belirtilirken, 18 kadının evinde, 6'sının da sokakta katledildiği ifade edildi. Rapora göre, kadınların 2'si arabada, 2'si arazide, 2'si otelde, 1'i ıssız bir yerde ve 1'i de iş yerinde öldürüldü. 4 kadının nerede öldürüldüğüyse tespit edilemedi.

Raporda ayrıca 36 kadın cinayetinden 3'ünde kadınların polis şikayeti, boşanma başvurusu, uzaklaştırma veya koruma kararı gibi adli başvurusu olduğunun bilindiği belirtildi, kalanlar hakkında bilgi olmadığı aktarıldı.

“İstanbul Sözleşmesi’nden vazgeçmeyeceğiz!”

Kadın düşmanı AKP-MHP iktidarının İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme tartışmalarına karşı kadınlar 5 Ağustos’ta ülke genelinde sokaklara indiler.

İSTANBUL

5 Ağustos akşamı saat 19.00’a doğru İstanbul Kadıköy’de Beşiktaş İskelesi önünde miting için toplanma başladı.

Polisin yoğun abluka altına aldığı eylem için kadınlar “İstanbul Sözleşmesi uygulansın” vurgusuyla toplandı.

Açık kürsüyle devam eden eylemde, kadına yönelik şiddetin önünü açan uygulamaları teşhir eden konuşmalar yapıldı. Emine Bulut’un, Ceren Damar’ın da aralarında olduğu, öldürülen kadınların hikayeleri anlatılırken, “İstanbul sözleşmesi uygulansaydı bu kadınlar yaşardı” vurgusu yapıldı. “Yaşasın kadın dayanışması!”, “Jin jyan azadi!”, “Her yer katliam, katiller hanemizdel!”, “Kadın cinayetleri politiktir!” sloganları atıldı.

“GÖRÜŞMEYİ NASIL ERTELETTİYSEK İPTAL DE ETTİRECEĞİZ”

Açık kürsünün ardından basın metni okunarak eylem devam etti. Açıklamada, “Sözleşmenin sadece iptal edilmesinin değil devletin yapmakla yükümlü olduğu tüm koruma, önleme, eşitlik politikaları geliştirme görevlerini yerine getirmesini istiyoruz” denildi. Taleplerin okunduğu açıklamada “Bu talepler için sokaklarda olmaya devam edeceğiz” vurgusu yapıldı. Taleplerin arasında “İstanbul Sözleşmesi uygulansın ve geliştirilsin”, “Alo şiddet hattı kurulsun”, “Devletin tüm kademelerinde eşitlik sağlansın” ve “Toplumsal cinsiyet bakanlığı kurulsun” yer aldı.

Açıklamadan sonra eylem coşkuyla sloganlarla bitirildi. Sözleşmenin iptalinin görüşüleceği 13 Ağustos’a kadar mücadeleyi daha da büyütme çağrısı yapıldı. “Görüşmeyi nasıl ertelettiysek iptal de ettireceğiz” denildi.

İZMİR

İstanbul Sözleşmesinden çekilme tartışmalarına karşı “Sözleşme uygulansın” diyen kadınlar İzmir’de eylem için toplandı. ÖSYM önünde toplanan kadınların önü polis tarafından kesildi.

Polisin yürüyüşü engellemesine karşı

sloganlarla yürümekte kararlı olduklarını belirten kadınlar, Türkan Saylan Kültür Merkezi’nin önüne yürüyüşe geçti. Polisin yürümek isteyen kadınlara saldırısında en az 10 kadın gözaltına alındı.

İşkence edilerek gözaltına alınan kadınların vücutlarında darp izleri oluştu.

ANKARA

Ankara Kadın Platformu’nun çağrısıyla bir araya gelen kadınlar, Sakarya Caddesi’nde İstanbul Sözleşmesi’nin iptali görüşmelerini protesto için eylem gerçekleştirdi.

Basın açıklamasında, İstanbul Sözleşmesi’nin iptali tartışmalarının yapılacağı AKP MYK’sının ertelenmesi, verilen mücadeleler neticesinde olduğu belirtilirken, bu yasanın hiçbir şekilde geçirilemeyeceği vurgusu yapıldı.

Eylem öncesi ve sırasında alanda bulunan erkekler polisler tarafından “kadınlar sizi istemiyor” bahanesi ile zorla alandan uzaklaştırıldı.

Batıkent’te Meydan AVM önünde bir araya gelen kadınlar, “Haklarımızdan, hayatlarımızdan vazgeçmiyoruz. İstanbul Sözleşmesi’ni uygulayın” dedi.

DIYARBAKIR

Amed Emek ve Demokrasi Platformu’nun çağrısıyla Yenişehir ilçesi Ofis Kavşağı’nda basın açıklaması gerçekleştirildi. “İstanbul Sözleşmesi yaşatır, haklarımızdan ve yaşamlarımızdan vazgeçmiyoruz” pankartının açıldığı eylemde İstanbul Sözleşmesi’nin ve 6284 sayılı yasanın uygulanması çağrısı yapıldı.

Eylemde yapılan konuşmalarda bugün Diyarbakır’da iki kadının evli olduğu erkek tarafından saldırıya uğrayıp ağır yaralandığı belirtildi ve iktidarın kadın düşmanı politikalarına dikkat çekildi. İ-

stanbul Sözleşmesi’nin etkin bir şekilde uygulanmadığına ilişkin Eşitlik İçin Kadın Platformu’nun verileri aktarıldı. Açıklamada kadınların yaşamlarından, haklarından vazgeçmeyeceği vurgulandı.

BURSA

Bursa İstanbul Sözleşmesi Kadın İnsiyatifi’nin çağrısıyla 5 Ağustos saat 19.00’da Bursa Kent Meydanı’nda toplandı. “İstanbul sözleşmesi yaşatır” pankartının açıldığı eylemde “Sözleşmeyi değil, şiddeti engelle!”, “İstanbul sözleşmesi uygulansın!”, “Jin jyan, azadi!” sloganları atıldı.

Basın açıklamasında, İstanbul Sözleşmesi’nin iptal edilmesi değil, bizzat uygulanması gerektiği ifade edildi.

İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanmasının yanı sıra kadınların taleplerinin sıralandığı eylem alkış ve sloganlar ile sona erdi.

DERSİM

Dersim’de kadınlar Seyit Rıza Meydanı’nda açıklama yaptı. Açıklamada İstanbul Sözleşmesi’nin kadına yönelik şiddeti hiçbir koşulda tanımadığını söyleyerek sözleşmenin önemine dikkat çekildi.

MANİSA

Manolya Meydanı’nda gerçekleştirilen basın açıklamasında İstanbul Sözleşmesi’nin iktidar tarafından hedef alınmasının nedeninin sözleşmenin toplumsal cinsiyet eşitliğini temel alması olduğu belirtildi.

ADANA

Heykelli Park’ta bir araya gelen kadınlar gerçekleştirdikleri açıklamayla İstanbul Sözleşmesi’nin etkin bir şekilde

uygulanmasını istedi.

YALOVA

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), Yalova Kadın Meclisi ve Yalova’da KESK, Yalova Kadın Platformu, Cevdet Aydın Parkı’nda açıklama yaptı. Eylemde “İstanbul Sözleşmesi yaşatır, haklarımızdan ve yaşamlarımızdan vazgeçmeyeceğiz” pankartı ile “Kadın yaşam özgürlük” dövizleri taşındı.

MERSİN

“İstanbul Sözleşmesi’nden vazgeçmeyeceğiz” diyerek toplanan kadınların yürüyüşü polis tarafından engellenmeye çalışıldı. Kadınlar daha sonra polis engelini geçerek yürümeye devam etti.

MUĞLA

Bodrum’da kadınlar, İstanbul Sözleşmesi’nin hedef alınmasına karşı, “Haklarımızdan vazgeçmiyoruz, İstanbul Sözleşmesi’ni uygula” şiarıyla yürüyüş yaptı. Tepecik Cami Meydanı’nda bir araya gelen kadınlar, Belediye Meydanı’na kadar yürüyüş yaptı. Çok sayıda kadının katıldığı açıklamaya, “Vazgeçmiyoruz İstanbul Sözleşmesi’ni uygula” pankartı taşındı.

İSKENDERUN

İskenderun Kadın Platformu’nun çağrısıyla Boyacılar Parkı’nda toplandı. “6284 uygula”, “Savaşa, şiddete hayır”, “Cezasızlığa hayır” yazılı dövizlerin taşındığı eylemde, İstanbul Sözleşmesi’nin hedef alınmasına son verilmesi istendi. Kadına yönelik şiddete karşı yasaların etkin bir şekilde uygulanması talep edilen açıklamada, “kadınların 7/24 ulaşabileceği danışma merkezleri” ve “sığınma evleri açılması” çağrısı yapıldı.

Pandemi fırsatçıları servetlerini katladı

Pandemi koşullarında işçi ve emekçilerin yaşamı her geçen gün ağırlaşırken, krizi ve salgını fırsata çevirip servetini büyütenlerin sayısı ise azımsanmayacak şekilde artıyor.

Türkiye'de koronavirüs salgınının yaşadığı dört aylık dönem içerisinde milyonerlerin servetinin 210 milyar 874 milyon TL arttığı, toplam milyoner sayısının ise 268 bin 602 kişiye ulaştığı belirtiliyor. Şubat 2020'de hesabında 1 milyon TL ve üzeri para olanların sayısı 236 bin 370 iken koronavirüsle geçen mart ve nisan, mayıs ve haziran aylarında 32 bin 232

kişi arttı.

Hesabında 1 milyon TL ve üzeri mevduat olan milyonerler ise son bir yılda servetlerini 453 milyar 17 milyon TL yükseterek 1 trilyon 667 milyar liraya çıkardı. Milyoner sayısı ise son bir yılda yüzde 33 artışla 268 bin 602 kişiye çıktı.

Bu tablonun ortaya çıkmasının gerisinde ise bir kez daha çok yönlü krizin emekçilere fatura edilmesi gerçeği yer alıyor. Zira, pandemi günlerinde üretim (yaşanan daralmaya ve yer yer durmalara rağmen) aralıksız devam etmiş; bu aynı günlerde binlerce işçi işten atılmış,

ücretsiz izne mahkûm edilmiş, kısa çalışma ödeneği vb. uygulamalarla ücretleri budanmış, esnek ve kölece çalışma koşulları altında azgınca sömürülmüştür.

Türkiye'de her geçen gün sayıları artan milyonerler, servetlerini katlayarak büyütebilmelerini işte bu dizginsiz sömürü süreçlerine borçlular. Çelişkilerin bu denli keskinleştiği, sınıf ayrımlarının daha da belirginleştiği günümüz koşullarında işçi ve emekçilere düşen görev ise; kırıntılara mahkûm edilmeyi reddederek hakları, özgürlükleri ve gelecekleri için mücadeleyi büyütme.

TÜİK'ten Temmuz ayı enflasyonu

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) temmuz ayı enflasyon rakamlarını açıkladı. Buna göre Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) yıllık yüzde 11,76, aylık yüzde 0,58 arttı. Aylık bazda yüzde 0,9 artması beklenen TÜFE, yüzde 0,58 artış gösterdi. Yıllık enflasyon, baz etkisi ile haziran ayındaki yüzde 12,62 seviyesinden yüzde 11,76 seviyesine geriledi. 2020 yılı Temmuz ayında TÜFE'de bir önceki aya göre yüzde 0,58, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6,37, on iki aylık ortalamalara göre yüzde 11,51 artış gerçekleşti. Endekste kapsanan 418 maddeden 253'ünün ortalama fiyatı arttı.

İstanbul'da pahalılık arttı

İstanbul Ticaret Odası (İTO), Temmuz 2020 fiyat indekslerini açıkladı. Buna göre İstanbul'da temmuzda, perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi bir önceki aya göre yüzde 0,44, toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi de yüzde 1,45 arttı.

Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı İTO'nun 1995 bazlı Ücretliler Geçinme İndeksi'nde yüzde 13,41, Toptan Eşya Fiyatları İndeksi'nde ise yüzde 7,59 olarak gerçekleşti.

Temmuz 2020'de perakende fiyatlarda bir önceki aya göre; kültür, eğitim ve eğlence harcamalarında yüzde 3,64, konut harcamalarında yüzde 2,31, ev eşyası harcamalarında yüzde 1,51, ulaştırma ve haberleşme harcamalarında yüzde 0,82, sağlık ve kişisel bakım harcamalarında yüzde 0,12 artış görüldü.

Giyim harcamalarında yüzde 2,68 ve gıda harcamalarında yüzde 0,50 azalış meydana geldi. Diğer harcamalar grubunda fiyat değişimi izlenmedi.

Temmuz 2020'de toptan fiyatlarda bir önceki aya göre; kimyevi maddeler grubunda yüzde 9,63, madenler grubunda yüzde 6,03, yakacak ve enerji maddeleri grubunda yüzde 1,11, işlenmemiş maddeler grubunda yüzde 0,54, gıda maddeleri grubunda yüzde 0,29, inşaat malzemeleri grubunda yüzde 0,26 artış görülürken, mensucat grubunda ise fiyat hareketi görülmedi.

Hapishanelere ayrılan bütçe 6 bakanlığın bütçesini geçti

AKP iktidarının bütçe politikasında aslan payının savaşa, gericiliğe, sarayın şatafatına ve kolluk kuvvetlerine ayrıldığı biliniyor. Bu aynı tablonun bir diğer boyutunu ise hapishanelere ayrılan bütçe kalemleri oluşturuyor.

CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrikulu'nun soru önergesini yanıtlayan Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, 2019 yılında hapishaneler için merkezi yönetim bütçesinden 6 milyar 993 milyon 138 bin lira ayrıldığını belirtti.

Hapishaneler için 2019 yılında ayrılan bütçe Cumhurbaşkanlığı da dahil birçok kuruma 2019 yılı için ayrılan bütçeyi geçmiş oldu.

Cumhurbaşkanlığı'nın 2019 yılı bütçesi 2 milyar 818 milyon 899 bin lira, TBMM'nin bütçesi 1 milyar 748 milyon 982 bin lira, Anayasa Mahkemesi 69 milyon 959 bin lira, Yargıtay 595 milyon 593 bin lira, Sayıştay 367 milyon 378 bin lira, Millî İstihbarat Teşkilâtı 2 milyar 157 milyon 761 bin liraydı.

Bunun yanında cezaevlerinin bütçesi 6 bakanlığın da bütçesini aştı. Dışişleri Bakanlığı'nın 2019 yılı bütçesi 4 milyar 635 bin 760 lira, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2 milyar 44 milyon 280 bin lira, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 4 milyar 168 milyon 578 bin lira, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2 milyar 544 milyon 238 bin lira, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2 milyar 573 milyon 286 bin lira, Ticaret Bakanlığı'nın 5 milyar 689 milyon 948 bin liraydı.

Ebru ve Aytaç için eylemler

Savunmaya Özgürlük Koordinasyonu İstanbul Adliyesi önünde ölüm orucunda olan avukatlar için eylem gerçekleştirdi.

Eylemde yapılan açıklamada Adli Tıp Kurumu'nun "hapishanede kalmazlar" raporuna rağmen tutukluluk hallerinin devam ettiği belirtilerek "İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesinin, 18 meslektaşımız hakkında vermiş olduğu mahkûmiyet kararının hukukla ilgisi yoktur" denildi.

Ölüm orucundaki avukatların Adli Tıp Kurumu'ndan hastanelere getirilinceye kadar olan süreçte yaşadıkları aktarılacak şunlar ifade edildi:

"Avukata erişim hakkı ise keyfi bir şekilde 5 gün boyunca engellenmiştir. Bağımsızlık sistemleri oldukça zayıflamış olan meslektaşlarımız, pandemi hastanesi olan ve yüksek risk altında olduğu belirtilen hastanelerde zorla tutulmakta, ciddi anlamda yaşamları tehlikeye atılmaktadır. Meslektaşlarımız bu koşullarda yaşamsal risk altında iken, "Pandemi" en temel haklarının kısıtlanmasına gerekçe yapılmıştır."

Zorla müdahalenin işkence demek olduğu hatırlatılan açıklamada, avukatların hastaneden taburcu edilmeleri istenildi. "Bizler Ebru ve Aytaç'ı yaşatmaya karar-

lıyız" denilen açıklamada tüm kamuoyu zorla müdahale işkencesine karşı tavır almaya çağrıldı.

Ebru ve Aytaç'ın tahliyesini talep eden dilekçeler mahkemeye verilmek üzere açıklama sonlandırıldı.

Öte yandan, Çağdaş Hukukçular Derneği Mersin'de avukatların her gün Ebru ve Aytaç için oturma eylemi yapacaklarını duyurdu.

AVUKATLAR İÇİN HASTANELERDE "YAŞAM NÖBETİ"

Ölüm orucundaki avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal hastanede tutulmaya devam ediyor.

Tutsak avukatların seslerini duyurmak ve "acil tahliye ve adil yargılanma" taleplerinin kabul edilmesi çağrısıyla basın açıklaması yapıldı.

Av. Aytaç Ünsal'ın tutulduğu Kanuni Sultan Süleyman Hastanesi önünde yapılan açıklamaya tutuklu avukatların aileleri, meslektaşları ve çok sayıda kişi katıldı.

"Zorla müdahale işkencedir!", "Devrimci avukatlar onurumuzdur!", "Ebru ve Aytaç'ın talepleri kabul edilsin!" sloganlarının atıldığı eylemde, basın açıklama-

sını tutsak avukatlardan Engin Gökoğlu'nun eşi Meral Gökoğlu okudu.

"HAPİSHANEDEN DAHA KÖTÜ"

Tutsak avukatların adil yargılanma talebinin hatırlatıldığı açıklamada, ölüm orucundaki kritik aşamaya rağmen dosyanın Yargıtay'da aylardır bekletildiğine dikkat çekildi. Açıklamada, Timtik ve Ünsal hakkındaki ATK raporuna rağmen mahkemenin tutukluluk haline devam

kararıyla avukatlara zorla müdahalenin önünü açtığına altı çizildi. Avukatların şu anda hapishaneden daha ağır koşullar altında tutulduğuna işaret edildi.

Ölüm orucundaki avukatların taleplerinin kabul edilmesi istenen açıklama, onların yaşaması için harekete geçme ve dayanışma çağrısıyla son buldu.

Avukat aileleri adına konuşmalarla eylem noktalanırken, hastane önlerinde "yaşam nöbeti" sürüyor.

Adli Tıp Kurumu: Hapishanede kalmazlar

İstanbul Adli Tıp Kurumu (ATK), ölüm orucundaki tutuklu avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal ile ilgili ilk raporunu açıkladı ve her ikisi için de "Hapishanede kalmaları uygun değildir" değerlendirmesinde bulundu.

Timtik ve Ünsal'ın avukatları, raporun sonucu çıkar çıkmaz İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesine raporla birlikte tahliye dilekçelerini sundu.

ATK'nın ölüm orucundaki avukatlar için hapishanede kalmaz raporu vermesine rağmen mahkeme Timtik ve Ünsal'ın tahliye edilmesini reddetti.

Tahliye talebiyle ilgili bir üst mahkemenin kararı bekleniyor. Ayrıca, yurtdışındaki avukatlardan gelen 152 dilekçe ile, Türkiye'den onlarca avukatın imzaladığı, tahliye edilmeleri taleplerini içeren dilekçeler de mahkemeye sunuldu.

Ölüm orucuna hastanede zorla müdahale tehdidi altında devam eden avukat Ebru Timtik'in durumuyla ilgili Halkın Hukuk Bürosu (HHB) yeni bilgiler aktardı.

Timtik'in hapishane koşullarından daha kötü bir ortamda kendi rızası dışında zorla tutulduğuna dikkat çekilen açıklamada, "Yapılan tüm muameleler açık bir şekilde işkence ve kötü muamele suçunu oluşturmaktadır" denilerek şunlar aktarıldı:

1- Ebru Timtik'in kaldığı hücrede gece ışıkların kapatılmasına izin verilmemektedir. Bu, Ebru Timtik'in uyuyamamasına ve baş ağrısı çekmesine yol açmaktadır.

2- Ebru Timtik havalandırması olmayan bir yerde tutulmaktadır. Hapishanede sahip olduğu telefon-görüş gibi hakları kullanılmamaktadır. Ayrıca avukat görüş hakkı uzun bir süre kullanılmamış, bugün 15 dakika ile sınırlandırılmıştır.

3- Ebru Timtik'in kaldığı hücrede klima gücünü sürekli çalış-

maktadır. Bu durum Ebru Timtik'in üşümesine yol açmıştır. Ayrıca klima gücünün sürekli çalışması nedeniyle rahatsız olmuştur.

4- Ebru Timtik'in kaldığı hücrede sıcak su şebekesi uzun süre çalışmamıştır. Bu nedenle Ebru Timtik kişisel temizliğini yapamamaktadır. Üşüme hissini artması nedeniyle soğuk su nedeniyle elini bile yıkamakta zorlanmıştır.

5- Ebru Timtik'in limon gibi en basit ihtiyaçları dahi bugüne değin karşılanmamıştır. Kaya tuzu gibi yaşamsal önemde olan ihtiyaçları hâlâ giderilmemiştir.

6- Ebru Timtik'e gerek hapishane idaresine gerek hastane yönetimine dilekçe yazması için kalem ve kağıt verilmemiştir. Anayasal bir hak olan dilekçe verme hakkı uzun süre engellenmiştir.

7- Sonuç olarak; Ebru Timtik hapis-

hane koşullarından daha kötü bir ortamda kendi rızası dışında zorla tutulmaktadır. Yapılan tüm muameleler açık bir şekilde işkence ve kötü muamele suçunu oluşturmaktadır.

8- Bugün, refakatçi değişimi ile dışarıya çıkan teyzesinden edinilen bilgiler ve yapılan başvurularla, bir kısım sorunların çözümüne yönelik girişimlerde bulunulmuştur.

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi ise ölüm orucundaki avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal ile ilgili açıklamalarında, hekimlerin, kişinin kararına saygı göstermesi gerektiğini ifade etti.

TTB, ölüm orucundaki avukatların buldukları hastanelerdeki hekimleri, Türk Tabipleri Birliği Etik Kurul görüşleri çerçevesinde tutum almaya, Adalet

Bakanlığı'nı da sorunun esasını çözecek adımlar atmaya davet etti. Avukatların adil yargılanma taleplerinin dikkat alınması gerektiğini belirtti.

TTB, Adli Tıp Kurumu'nun (ATK) "sağlık ve yaşam durumları hapishanede kalmalarına uygun değil, hapishanede kalmazlar" raporuna rağmen ölüm orucunun ileri evresindeki iki avukat için tahliye veya denetimli serbestlik gibi bir uygulamaya gidilmemesini kabul edilemez bulduklarını açıkladı.

Açıklamada, "Açlık grevi veya ölüm orucuna katılan kişinin bilincinin açık olduğu durumlarda, kişinin sözlü ve yazılı beyanına aykırı bir müdahalede bulunulamayacağı" ifade edildi ve bu tür bir müdahalenin "insanlık dışı veya onur kırıcı nitelikte muamele" anlamına geleceği belirtildi.

DTB Malta Bildirgesi'nin 21. maddesinde de "Kişinin yararına olduğu düşünülse bile; tehdit, zorlama, güç kullanımı veya fiziksel kısıtlamalarla beslemenin insanlık dışı ve onur kırıcı bir tedavi biçimi" olduğu belirtiliyor.

HHB ve TTB'den açıklama

“Geleceğimiz için birlik olmalıyız!”

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası (DEV TEKSTİL) Çukurova Temsilciliği ile güncel gelişmeler aynasında koronavirüs salgını ve fabrikalara yansımaları üzerine konuştuk.

-Çukurova ve bölge illerindeki tekstil havzalarında koronavirüs salgınının işçi sınıfı üzerinde oluşturduğu tehlide ilişkin yeni örnekler ortaya çıkıyor. Durum hakkında bilgi verebilir misiniz?

Salgına karşı en korunaksız olanların başında işçi ve emekçiler geliyor. Bu hem işçilerin çalışma koşullarının güvencesiz olması ve alınmayan salgın önlemlerinden kaynaklı hem de yoksulluk içinde yaşamaya mecbur bırakılmalarından dolayı böyledir. Covid 19'a karşı kendini koruyabilecek sağlıklı barınma koşullarından sağlıklı çalışma koşullarına, sağlıklı yaşama imkânından bağışıklık sistemini güçlendirecek beslenme imkânlarına kadar dezavantajlı konumda olmalarındandır. Bu genel doğrular fabrikalarda sonuçlarını ne yazık ki fazlasıyla göstermektedir. Gerek sendikamızın ulaştığı bilgiler gerekse TTB gibi ilgili meslek örgütleri tarafından yapılan açıklamalar bu gerçekleri doğrulamaktadır. Çarkların dönmesi uğruna işçilerin hayatları feda edilmektedir. Örgütlenme alanımız olan bölgede başta Antep olmak üzere, Diyarbakır, Urfa, Mardin, Batman, Maraş, Malatya, Adana, Mersin vb. illerde koronavirüs salgını karşısında işçiler savunmasız kalmışlardır.

- Artan vaka sayısı karşısında alınan/alınmayan önlemlerle ilgili ne söylemek istersiniz?

Bu sorunun cevabı yeterince açık. Göstermelik önlemler dışında tıbbin öngördüğü önlemler çok büyük oranda alınmamaktadır. Alındığı söylenen tedbirler tümüyle prosedürden ibarettir. İşe giriş ve çıkışlarda yığılmalar sürmekte, çalışma ortamında kullanılan malzemeler, servisler dezenfekte edilmemekte, sosyal mesafe kuralları uygulanmamaktadır. Ki birçok tekstil dokuma fabrikasının fiziksel yapısı buna müsait değildir. Zira daha başından fabrikalar (tıpkı kentleşmede olduğu gibi) işçi sağlığı düşünülerek inşa edilmemiştir. Planlama işçileri daha çok çalıştırmanın koşullarını yarat-

maktan ibarettir. Öyle fabrikalar vardır ki mola yeri bile yoktur. Olanlar ise derme çatma, oldukça küçük baraka diye tabir edilen yerlerdir. Keza yemekhaneler de böyledir. Fabrikalar inşa edilirken, işçiler hep diken üstünde kalsın, her an çalışmaya hazır olsun diye tasarlanmış gibidir. Kışın soğukta, yazın sıcakta çalışılmaktadır. Yani işçilerin olağan koşullarda bile hasta olmaması için zaten hiç bir neden yoktur. Fabrikalarda kimi noktalara konulan dezenfekte malzemeleri ise göz boyamadan ibarettir. İşçilere iki saatlik tek kullanımlık maske en iyi ihtimalle tüm mesai süresince verilmektedir. Öyle yerler vardır ki 2 maske verilip bunların tekrar tekrar yıkanıp kullanılması istenmektedir. Maske üreten tekstil işçileri maskeden mahrum bırakılmaktadır. Patronların en çok övündükleri önlemlerden biri de ateş ölçümüdür. Ancak Covid-19 testlerinin bile doğru sonucu vermemesi bir tarafa bu salgına yakalananların önemli bir bölümünün de hiçbir belirti göstermediği bilinmektedir. Yani taşıyıcı olan ama ateş ya da başka bir biçimde bunu göstermeyenler nasıl tespit edilecektir? Hali hazırda Antep'ten Covid-19 nedeniyle gelen vefat haberlerini duyuruyorduk. Şimdi buna Mersin Serbest Bölge eklendi. Kaldı ki bu bilgiler bizim ulaştığımız, bize iletilenler.

Bir başka önemli husus ise salgından korunmak için el yıkanması vb. temizlik alışkanlıklarının tembihlenmesidir. Fakat burada da yetkililerin bilinmesini istemediği bir gerçek var. Bu illerdeki sanayi bölgelerinde işçilere temiz içme suyu, şehir şebeke suyu çok görülmektedir. İşçiler el temizliği yapmaları için kuyu suyu kullanmaya mecbur bırakılmaktadır. Fabrikalarda musluklardan akan bu kuyu suyunun temiz olması mümkün değildir. 21. yüzyılda sanayi bölgelerine şehir şebeke suyu götürülmemiştir. İşçiler temiz suya erişim hakkından bile mahrumdur. “Modern çağ” işçiler için budur.

- Salgının etkisi böylesine artarken Dardanel örneğinde olduğu gibi işçi sağlığının, dolayısıyla toplum sağlığının hiçe sayıldığı durumlar olmaktadır. Benzeri örnekler sizlere de ulaşıyor mu?

Salgın öyle bir hal aldı ki örneğin Antep'te Covid-19 etkisiyle fabrikada ya da

fabrika kapısında bayılan işçiler var. Uzun bir süredir bu bağlamda Antep konuşulmaktadır, gündemdedir. İşçiler rahatsız olduklarını çalıştıkları yerlerdeki yetkililere iletmelerine rağmen çalışmaya zorlanmış, akabinde virüs nedeniyle hayatlarını kaybeden işçiler olmuştur. Ancak bunun karşılığında yetkililer ne yapmıştır diye sorarsanız, en basitiyle sokağa çıkma yasağı günlerinde bile işçilerin çalıştırılmasına göz yummuştur. Hali fabrikaları sanki salgında kullanılacak ekipman ürettirmiş gibi belge hazırlamış ve işçileri bu günlerde dahi çalıştırmıştır. Bugün Antep vb. şehirlerde Covid-19 aramak için kalabalık caddelerden çok daha fazla sanayi bölgelerine bakmak gerekmektedir. Ancak yetkililer bilinçli bir tercihle bu sanayi bölgelerine sırt çevirmektedir. Şu günlerde Dardanel'de Covid-19'a yakalanan ve karantinada tutulması gereken işçilerin çalıştırılmasının abesliğini, onlara bu yetkiyi verenlerin toplum sağlığını nasıl tehlikeye attığını konuşuyoruz. Aynı olmamakla birlikte bir başka önemli örnek de yakın tarihte Antep'te yaşandı. Antepli patronlara salgınla mücadelede başarılı olmalarından kaynaklı ödül verilmiştir. İşçi sınıfının Wuhan'ı olmaya aday bir sanayi bölgesinde patronlar böyle ödüllendirilmiştir. Başından beri Antep'te virüs tehlikesi patronlar tarafından önemsenmedi. Salgının artış gösterdiği ilk zamanlarda işçilerle dalga geçer gibi tek önlem olarak tıraşsız gelen işçilerin içeri alınmayacağını söyleyen Şireci Tekstil'den, virüse yakalan işçiye ceza vereceğini söyleyen Merinos'a kadar bu sorumsuzluk her yerde aynıdır.

Bu sorumsuzluk sadece Antepli patronlara münhasır değildir. Çok önemli bulduğumuz bir olayı anlatmak isteriz. Mersin Serbest Bölge'de faaliyet yürüten bir firmada işçilerde Covid-19 çıkmasının ardından karantina kapsamında üretime ara verilmişti. Fakat bu firma hemen devamında üretimini aynı bölgede olan, aralarında akrabalık ve iş bağı da bulunan bir başka firmada yine kendi işçileriyle devam etmeye başlamıştı. Çalıştırmak için normalde karantinada olması gereken kendi işçilerini getirmişti. Yani öyle bir aç gözlülük ki daha fazla kazanmak için kendi çalıştırdığı işçileri tehlikeye atmak yetmemiş, başka bir firmada çalışan işçileri de tehlikeye atabilmişlerdir. Sendika olarak böylesine büyük bir sorumsuzluğa, toplum sağlığının tehlikeye atılmasına izin vermemek için girişimlerimiz oldu. Bu girişimlerimiz neticesinde bu firma 2 gün sonra elemanlarını geri çekti. Arkasından da İl Hıfzısıhha kararıyla üretimin devam edildiği firmada denetim gerçekleşti, polisler işçilere kimlik kontrolü yaptı. Şunu da hatırlatmak isteriz. Yoksulluktan dolayı gelecek

kaygısı taşıyan işçiler çalıştıkları fabrikada virüs çıkmış olsa da firma üretime ara verse de, gidip çok kolay yine serbest bölgedeki bir başka işletmede çalışma imkanı bulabilmektedir. Ortada ne test, ne karantina, ne de bir denetim vardır.

- Bu salgın günlerini sermaye sınıfı fırsata çevirdi, zenginliklerine yeni zenginlikler kattı. Bu bağlamda ne söylemek istersiniz?

Yasal hale getirilen ücretsiz izinler, Kısa Çalışma Ödeneği (KÇÖ) gibi uygulamalar patronların hizmetine sunulan ve herkesin bildiği ilk akla gelen uygulamalardır. Yapılan maddi yardımlar, ertelenen borçlar, vergiler de cabası. Tüm bunların maliyeti çok büyük oranda İŞKUR vasıtasıyla işçilerden kesilen paralardan sağlanmıştır. Fakat biz bu vesileyle sermayenin arsızlığını göstermek için çok önemli bir başka örnek vereceğiz. Öyle kapitalistler vardır ki bu dönemde KÇÖ kullandığı işçileri çalışmamaları gereken sürelerde çalıştırmışlar, işçilere İŞKUR üzerinden yatan paranın tamamını ya da önemli bir bölümünü işten atma tehdidiyle imza karşılığında geri almışlardır. İmza attırmaya ihtiyaç duymadan doğrudan işçilerden kesinti yapanlar da olmuştur. Yani onlara sağlanan kolaylıklar bile yeterli gelmemiştir. Fırsat bu fırsat deyip çalabildikleri kadar çalmışlardır. Kimi tekstil firmaları ise bunu “bir muhasebe hatası” olarak işçilere açıklayıp, İŞKUR'dan bu nedenle fazla para yatı diyerek bu miktarın işçiler tarafından geri ödenmesini talep etmişlerdir.

- Son olarak ne söylemek istersiniz?

Öncelikle işçi kardeşlerimize, sendika üyelerimize bu vesileyle bir kez daha çağrı yapmak istiyoruz. Hakkımız olanı alabilmek için sağlıklı kalmamız şarttır. Bunu niye söylüyoruz; çünkü sağlığımızı sermayenin alacağı ya da aldığını söylediği önlemlere bırakırsak çok daha kötü senaryolara hazır olmamız gerekir. Bu yüzden hem kendimizin ve sevdiğimizlerin sağlığı, hem de geleceğimiz için birlik olmalıyız. Sağlıklı kalmamız bile bizim örgütlü gücümüze, birbirimize kenetlenmemize bağlıdır. Önlem alınmıyorsa biz talep edeceğiz, gerekirse üretimden gelen gücümüzü kullanacağız. Aynı şekilde patronların en çok kullandığı bahane olan “işçiler de maske takmıyor ki” vb. argümanlarını boşa çıkartmak için kendi kişisel önlemlerimizi de alacağız. Ama yine de bileceğiz ki toplumsal bir salgınla bireysel tedbirlerle baş edilemez. Toplumsal yaşamın her alanından başlayıp fabrikalara uzanan tedbirler zinciri için birlik olmaktan başka çare yok.

Tutsak devrimci Elif Alçinkaya'dan...

İşçi katliamlarını önlemek ve hesabını sormak için Birliğimizi güçlendirelim!

Türkiye'de geçtiğimiz yıl iki bine yakın işçi arkadaşımızı iş cinayetlerinde yitirdik. İşçi sağlığının göz ardı edilmesi, gerekli önlemlerin alınmaması ve denetimsizlik nedeniyle fabrikalarda, madenlerde, inşaatlarda ve daha birçok sektörde iş cinayetleri gerçekleşiyor. Birçok işçi meslek hastalığına yakalanarak zamana yayılmış bir cinayet ile karşı karşıya kalıyor. Fiziksel ve psikolojik sonuçları çok boyutlu bir şekilde yaşanıyor.

Yaşanan olayların üstünün rahatça örtülmesi, kapitalist patronların ceza almaması, gerekli önlemler alınmadığı halde yaptırım uygulanmaması vb.'nin nedenlerine bakalım.

- Kapitalist patronlar bir sınıf olarak örgütlüler.

- Kapitalistler bizzat sermaye devleti, onun kurumları eliyle korunup kollanırlar.

- Tüm bunlarla beraber ama bunlardan daha önemlisi, biz işçilerin örgütlü hareket etmemesi, hak arama meşruluğuyla davranmaması.

Sakarya'da patlayan havai fişek fabrikası, Mersin'de üretim yapan meslek lisesindeki patlama, Kocaeli'nde yaşanan fabrika yangını... Yalnızca on gün içinde yaşanan örnekler bunlar. Sonuçlarını hayatlarımızla ödediğimiz faili belli cinayetler... Sakarya'daki patlama ve sonuçlarına özel olarak bakmak gerekiyor. Soma, Ermenek, Torunlar, Davutpaşa, Esenyurt ve niceleri gibi açık ihmaller söz konusu. Hatta ihmaller zinciri!

Sakarya Hendek Büyük Coşkunlar Havai Fişek Fabrikası'nda 3 Temmuz Cuma günü saat 11.15'de patlama gerçekleşti. 7 işçi arkadaşımızı kaybettik, onlarcası yaralandı.

"Avrupa'nın en büyük ve güvenli havai fişek fabrikası" Coşkunlar'da 13 yıl içerisinde her seferinde can kayıpları ve yaralanmalar ile sonuçlanan yedi patlamanın gerçekleştiği açığa çıktı. Herhangi bir ceza, herhangi bir önlem, herhangi bir yaptırıma dayalı denetim yok!

Patlamalar sonrasında şirketin ismi sürekli değiştirilmiş. Coşkunlar, Venüs Coşkunlar, Büyük Coşkunlar şeklinde değişen isimler ile neyin üstünün kapatılmaya çalışıldığı yeterince açık.

Patlamanın ardından ilk gözaltına

alınıp tutuklananlar arasında fabrikanın patronu yoktu. Hatta patron jet hızıyla Cumhurbaşkanı tarafından arandı. Hepimizin gözlerinin önüne Soma'nın ceza almayan, ödülleri verilen patronu geldi.

Kapitalist patronlar örgütü MÜSİAD anında Coşkunlar patronunun yanında olduğunu ortaya koydu. Katliamın sorumlusu patronun mağdur ve moral destek ihtiyacı içinde olduğu resmedilmeye çalışıldı.

Günlerce ortaya konulan tepkilerin ardından patronlar da gözaltına alındılar. Coşkunlar ailesinin sicil kabarı. Bugüne kadar yaşanan olaylardaki pervasızlıkları da öyle. Yaşanan her patlamadan sonra sürekli işçileri suçlayan açıklamalar yapılmış. Son patlamanın ardından suçlayıcı konuşma yapılmasa da yuvarlak cümleler ile sorumluluğu üstlenmekten kaçındılar.

2014 yılındaki patlama sonrasındaki tutumları ibret verici. Bu patlamada Yılmaz Sapoğlu isimli işçi yaşamını yitiriyor. Ailesine "kan parası" teklif ediliyor. Aile kabul etmeyip hukuk yoluna başvuruyor. Bunun üzerine Coşkunlar, fabrikayı zara uğrattığı iddiasıyla karşı dava açıyor.

Tüm işlerin yıllardır "kara düzen" yürüdüğü fabrikada kalan patlayıcı malzeme de, yaşananlara rağmen, özensiz bir biçimde imha edildi. Ürünlerin taşınmasındaki ihmaller zinciri yeni bir faciaya yol açtı, yeni canların hayatına mal oldu.

Sakarya'da yıllara yayılan iş cinayeti,

işçi sağlığının önemsenmemesi, kapitalist patronların kar hırsı ve devletin sermayedarlardan yana tavrı açısından çıplak bir örnek. Diğer iş cinayetlerinin arka planı da Sakarya'dakinden farksız.

Pandemi için alınan önlemler de, işçi sağlığı ve yaşamının nasıl yok sayıldığının görülmesi bakımından turnusol işlevi gördü. Salgın boyunca alınan "önlemler" yalnızca kapitalist sömürü çarklarının dönmesi için.

6331 sayılı İSG Kanunu'nun çıkması, işçi sağlığı açısından ileri bir düzey olarak yansıtılmaya çalışılıyor. Fakat son yedi yıla bakıldığında, iş kazaları ve cinayetlerinin daha vahim boyutlar kazandığı görülüyor. Zira bu yasa, denetim ve asıl sorumlular açısından, patronların işini kolaylaştırmaya hizmet ediyor. Dahası, yasayla amaçlanan, işçinin değil işin güvenliğini sağlamak. İşin devamlılığının bozulmaması için işçinin korunması gerekiyor!

İSG Kanunu, sorunlara bir çözüm olmadığı gibi daha da derinleştirdi. İş cinayetleri sıralamasında Avrupa'da birinci, dünyada üçüncüyüz.

Sakarya örneğine dönersek, fabrikanın İSG uzmanı ve ustabaşı tutuklandı. 6331 sayılı yasa, İSG uzmanını, teknik mühendisleri, ustabaşları, işyeri hekimlerini hedef haline getirip, cinayetlerin asıl sorumlusu kapitalistleri ise azade kılabilir.

Sakarya olayından tutuklanan İSG uz-

manı, istediğini yazmadığını, önerdiği şeyleri uygulamadığını, bakılıp denetlenen yerleri gösterilen yerlerle sınırlı tutmak zorunda kaldığını anlatıyor. Ve bunlardan kaynaklı istifa ettiğini belirtiyor.

Sakarya yalnızca bir örnek. Daha nice işçi katliamları yaşandı ve tablo böyle devam ettikçe de yaşamaya devam edecek. Yaşananların hesabını sorabilmek, yenilerinin önünü kesebilmek bizlerin ellerinde. Başta da altını çizmeye çalıştığımız gibi, bu devranın böyle dönmesinin en büyük nedeni, biz işçilerin birliğinin ve örgütlülüğünün güçlü bir düzeyde olmaması.

Kapitalist patronların her açıdan örgütlü tablosunun karşısına İŞÇİLERİN BİRLİĞİ ile dikilmeliyiz. Biz işçilerin gücünün kaynağı üretimden gelmektedir. Ama bu gücü ortaya koyabilmenin yegane yolu da birlik olabilmekten ve örgütlenmekten geçiyor.

Birliğimizi güçlendirelim, işçi katliamlarının hesabını soralım!

Birliğimizi güçlendirelim, işçi sağlığı öncelikli çalışma yaşamının düzenlenmesini sağlayalım!

20 Temmuz 2020

ELİF ALÇINKAYA
(GEBZE İŞÇİLERİN BİRLİĞİ DERNEĞİ BAŞKANI)

1 NO'LU F TİPİ C.İ.K.

A3-8

KANDIRA / KOCAELİ

Petkim toplu iş sözleşmesi üzerine

Ocak ayında Petkim sermayedarı ile Petrol-İş Aliağa şubesi arasında başlayan toplu iş sözleşmesi (TİS) görüşmeleri geçtiğimiz günlerde anlaşmayla sonuçlandı. Sürecin başında talepler taslağı işçilerin önerilerine göre hazırlanmış, ücretlere %25 zam ve ücret makasının kapatılması için skalanın kaldırılması öne çıkan talepler olmuştu. Pandemi dönemini fırsat bilen sermaye tarafı görüşmelere gelmedi ve bu nedenle sözleşme süreci yaklaşık üç ay askıya alındı. Petkim kapitalisti tüm süreç boyunca çalışma koşulları üzerinden dayatmalarda bulundu. Sonuç olarak bağitlanan sözleşmede %10 zam ve skalanın üç yıl içinde kaldırılması yer aldı. Sözleşme süresi ise üç yıl olarak kaldı.

Petkim'de özellikle son yıllarda kamudan kalma haklar patronun hedefindeydi. Tüpraş sözleşmesinde, Yüksek Hakem Kurulu (YHK) eliyle temel önemdeki hakların bir kısmı tırpanlanmıştı. Bundan güç alan sermayedar yeni saldırı planlarıyla masaya oturmuştu. Petrol-İş ise, YHK'nin TİS sürecini her zaman patronlardan yana bağitlamasından dolayı sürecin YHK'ya gitmemesine gayret etti.

Tablo böyleyken TİS sürecine dair birtakım sorun alanlarına dikkat çekmek istiyoruz. Bunlardan ilki Petkim işçisinin sözleşme sürecine dahil olmamasıdır. Mevcut sendikal hareketin geneline işçinin özne olamadığı, mücadeleden kaçınıldığı, masa başı uzlaşmanın esas alındığı bir çizgi hakim. Petrol-İş'te de bu sorunların yansıması yaşanıyor. İşçinin mücadele kararlılığından güç alan bir yol izlemek yerine, ülkenin koşulları bahane edilerek müzakere ve uzlaşma çizgisi sürdürülüyor. Yöneticilerin, temsilcilerin kişisel niyetlerinden bağımsız olarak parçası oldukları bu çizgi, örgütlü mücadeleyi zayıflatıyor.

Sorun sadece sözleşmenin iyi veya kötü bitmesinden ibaret değil. İşçilerin birlikte tartıştığı, birlikte karar alıp uyguladığı taban örgütlülüğüne dayalı mekanizmalar kurulmuyor. Bu durumda masa başı pazarlıklar; talepler uğruna mücadelelenin, hak arama mücadelesinin yerine ikame ediliyor. Örneğin bu dönem, skalanın kapatılması talebini kabul etmeleri için sermayedarı eylemlerle köşeye sıkıştırmaktan uzak duruldu. Üç yıllık sürenin devamı ve %10 zammın kabul edilmesi ile anlaşma imzalandı. Oysa taban örgüt-

lülüklerine dayalı bir mücadele anlayışı ile hak kaybetmez, kapitalistleri taleplerimizi kabul etmek zorunda bırakırız. Bu mücadele aynı zamanda işçi sınıfı için bir 'okul' işlevi de görürdü. Hem sınıf bilincinin gelişmesi hem demokrasi mücadelesinde eğitim açısından... Şimdiki durum sendikal anlayışın bir yansıması olduğu gibi, işçilerin bilinç düzeyindeki zayıflık, mücadeleden kaçınması ve sendikayı "hizmet" kurumu olarak görmesinden de kaynaklanıyor. Sendikaların mücadeleyi temel almaktan uzak durması ile işçilerin bu anlayışı aşabilecek bir irade ortaya koyamamaları hem kapitalistlerin hem işçi düşmanı iktidarın işini kolaylaştırıyor.

YHK KORKULACAK DEĞİL, KAPATTIRILACAK BİR KURUMDU!

Uzlaşmacı tutum, milyonlarca işçiyi ilgilendiren TİS'lerde sermaye sınıfının YHK'yı bir sopa olarak kullanmasına fırsat veriyor. YHK sermayenin elinde çift yönlü çalışan bir kamçı gibidir: Tüpraş örneğinde, işçilerin önemli haklarını sermayedar adına gasp eden bir aparat olurken, Petkim örneğinde ise, varlığıyla basınç yaratarak sendikayı tavizler vermeye zorladı. Oysa mücadele çizgisi izlenilseydi, YHK'yı çöpe atmak da, kapitalistleri işçilerin taleplerini kabul etmeye zorlamak da mümkün olurdu.

YHK, 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra kurulan cuntanın ürünü olan ucube bir kurumdur. Cunta işbaşına geldiğinde kapitalistler, "Şimdiye kadar işçiler güldü, şimdi gülme sırası bizde" demişlerdi. Yani YHK, kararları kabul edi-

lecek bir kurum değil, tam tersine işçi sınıfının hedef alması gereken kurumlardan biridir. Zira bu kurum 40 yıldır "işçi sınıfına düşmanlık, kapitalistlere hizmet" kuralına göre hareket ediyor.

YHK yetmiyor olmalı ki, buna AKP-MHP rejiminin grev yasakları da eklendi. Bir tarafta YHK sopası bir tarafta sermaye iktidarının grev yasakları... Hedefleri açık; işçi sınıfının elini kolunu bağlayıp kaba köleliğe mahkum etmek. Bu uğursuz sarmalı ancak fiili-meşru mücadeleyle, yani üretimden gelen gücümüzü kullanarak parçalayabiliriz. Dolayısıyla Petkim işçisinin karşısında sadece Socar sermayesi değil, iktidarın grev yasakları ve YHK ile devlet de var. Bu nedenle mücadelenin kapsamı sendikal uzlaşma ve mücadeleden kaçınan işçilerin istediği biçime sığmaz. Önümüzdeki dönemde yapılması gereken grev yasaklarına ve YHK'ya karşı etkin bir mücadele örnektir.

Petkim işçisi kardeşler!

İşçi sınıfı pandemiyle birlikte tarihinin en ağır saldırı dalgasıyla karşı karşıya bulunuyor. Bugün sermaye sınıfı sorumlusu olduğu krizi işçi sınıfının üzerine yıkarak aşmaya çalışıyor. Bu konuda yeni olan, pandemiye fırsat bilip kazanılmış hakları fiilen ortadan kaldırmakta gösterilen pervasızlıktır. Ücretsiz iznin bir yıllık için yasalaşması, telafi çalışma, kısa çalışma ödeneği gibi uygulamalarla AKP-MHP rejimi sınıfımıza kölece çalışmayı dayatıyor. Kıdem tazminatının gaspı ise, işçilerin basıncıyla şimdilik ertelendi, ancak fırsat buldukları anda yeniden gündeme getireceklerinden kuşku duymamak lazım.

İşçi sınıfına kaba köleliği dayatan rejim, toplumu da kısıpca almak istiyor.

Baroları hedef alan "çoklu baro" saldırısı, tarım topraklarının ranta açılması, sosyal medyanın yasaklanması, muhalif basın RTÜK terörü ile sindirme hamleleri peş peşe yapıldı. Bu arada kadın cinayetlerini kat kat arttıran gerici söylem ve uygulamalar da yaygınlaştırılıyor. Kadınlar ve emekçiler buna tepki gösterip eyleme geçtikleri her yerde ise polis şiddeti ve tutuklama terörü tırmandırılıyor.

Petkim sözleşmesi AKP-MHP rejiminin, emekçiler ve kadınlar başta olmak üzere toplum üzerindeki baskıyı yoğunlaştırdığı bir dönemde gerçekleşti. Bu koşullarda kısıntı düzeyindeki ekonomik kazanımların pek bir anlamı olmayacak. Yüksek enflasyonla kısa sürede geri alınacak. Hal böyleyken mücadele TİS süreciyle sınırlandırılmamalı. Böyle bir tutum gerçekliği göz ardı etmek, haklarımızı kendi ellerimizle sermaye sınıfına teslim etmek anlamına da gelecektir.

Dostlar!

İnsanca bir yaşam için fabrikada ve yaşamın her alanında yapay ayrımları bir kenara itmeli, olaylara sınıfsal perspektifle bakabilmeli, birleşmeli ve mücadeleyi "sınıfa karşı sınıf" ekseninde örmeliyiz. Haklarımızı, taleplerimizi alışlageldiği üzere sendika yöneticilerinin karar ve insafına bırakmamalıyız. Kararları birlikte almalı, talepleri birlikte saptamalı, ortak iradeyle hep birlikte hayata geçirmeliyiz. Ünite ünite komiteler kurarak bu mekanizmayı işletmeliyiz. Haklarımız ve taleplerimiz için, geleceğimiz için Petkim işçileri olarak birleşelim, mücadeleyi yükseltelim!

PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

“Birlik olmazsak, mücadele etmezsek kıdem tazminatımızı kaybederiz”

Trakya'dan işçiler kıdem tazminatı hakkının gaspına karşı mücadele çağrısını yükseltiyor.

SON KALE KIDEM TAZMİNATI!

İşçi sınıfının elinde kalan son kazanım olan kıdem tazminatına yönelik saldırı yıllardır gündemde tutuluyor. Ama son dönemde hem AKP-MHP iktidarı hem sermaye sınıfı bu hakkı gasp etmek istiyor. Peki, nedir bu kıdem tazminatı? Evladın belki üniversite parasıdır. Evladın düğün parasıdır. Belki de bir yuvanın alınması için bir birikimdir. Şimdi iktidar ben bunu alacağım sana da birazını 60 yaşında vereceğim kalanını da “Sana 75 sene ömür biçtim kıymetimi bil ha” diyerek emekli maaşıma ekleyecekmiş.

Biz işçiler emekçiler olarak kıdem tazminatımıza el konulmasını istemiyoruz. Bugün ülkeyi yağmalayan iktidar emekçinin hakkına da göz dikmiş durumdadır. Bizler birlik olursak sesimizi yükseltirsek gerekirse sokağa çıkar bedel ödemekten geri durmazsak ancak o zaman kıdemimize sahip çıkabiliriz. Kıdem tazminatımızdan vazgeçmeyiz.

Buradan işçi kardeşlerime sesleniyorum; isteklerin için savaşmıyorsan kaybettiklerine ağlamayacaksın!

PETROKİMYA İŞÇİSİ

ZALİM SİSTEMİ DİZE GETİRECEĞİZ!

Kıdem tazminatı çoluk çocuğumuzun geleceğidir. Kıdem tazminatı hakkımızı gasp etmek demek hırsızlıktır, soygundur. Çek pis elini, el emeği göz nuru hakkımızdan.

Devlet hazinesinin içini boşaltmış, patronlara ve yandaş medyaya peşkeş çekmişler. Şimdi de tazminatımıza göz dikmişler ama yağma yok, onlara yedirmeyeceğiz.

Birlik beraberlik yek vücut olacağız zalim sistemi dize getireceğiz. Örgütlenmezsek, mücadele edemezsek aramızda kopmalar olursa bir şey yapamayız tazminatımızı kaybederiz.

TEKSTİL İŞÇİSİ

BİRLİKTE SORUNLARIMIZA ÇÖZÜM ARAMALI MÜCADELE ETMELİYİZ!

İşçi sınıfı önce haklarının bilincinde

olmalı. İşsizlik fonu ne için vardır? Bu fon kimler için harcanıyor? Kıdem tazminatı hakkı nedir? Önce bunların bilincine varmalıyız. Biz işçiler haklarımızı, bizden çalınan haklarımızı ve o hakları nasıl kazandığımızı bilmiyoruz. Sistemin suni gündemlerinde boğularak sınıf bilincimizden uzaklaşıyor ve sorunlarımızı göremiyoruz.

Kıdem tazminatı geçmişten günümüze kadar gelen her hükümet tarafından göz dikilmiş ve patronlara peşkeş çekilmek istenmiştir. AKP-MHP koalisyonu çok azgın olmakla birlikte, bu sadece mevcut iktidarın sorunu değildir. Şimdilerde kıdem tazminatına tepki veren düzen muhalefeti kendi geçmişine baksın. Onlar da yeri geldiğinde bu hakkımıza göz dikmek istedikler.

Biz işçilerin kıdem tazminatı hakkı dışında elimizde bir şey kalmadı. Ona sahip çıkmalı ve haklarımızı genişletmeliyiz. İşçiler olarak kıdem hakkımıza sahip çıkarak toplumun haktan ve emekten yana tüm kesimiyle yan yana gelmeliyiz. İktidarın tüm saldırılarına karşı birlikte mücadele etmeliyiz.

Şu anda var olan sendikalar yeteri kadar ses çıkartmazken, milyonlarca işçi sendikası. Türk-İş başkanı yeri geldi mi devlete teşekkür ediyor, patronlarla aynı safta yer alıyor. DİSK adıyla hiçbir şekilde uyuşmayan pratikler sergiliyor. Patronları yerinde ağırlaması veya Türk-İş'le aynı politikayı izlemesi bir yere götürmez. Hak-İş için bir şey demiyorum. AKP'nin atkısını takip Tayyip Erdoğan'la fotoğraf çeken biri işçi sınıfına ihanetten başka bir şey sunamaz.

Kıdem tazminatının gaspı saldırısına ancak bizler dur diyebiliriz. İşçi sınıfı artık bireysel düşünmeyi bir kenara bırakmalıdır. “Benim maaşım kesilmesin, aman işten atılmayayım başkasına ne olursa olsun” düşüncesinden vazgeçmeliyiz. Kendi sorunlarımızla birlikte yanımızdaki işçi kardeşimizin sorunlarını da görmeliyiz. “Bana dokunmayan yılan bin yaşasın” düşüncesini terk etmeliyiz. Birlikte sorunlarımıza çözüm aramalı mücadele etmeliyiz. Kıdem tazminatına sıkıştırılmadan baskıya, sömürüye, kölece çalışma koşullarına karşı da durmalıyız. Güzel günler ancak biz mücadele ettiğimizde gelecektir.

TEKSTİL İŞÇİSİ

KIDEM TAZMİNATI BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKMALIYIZ!

Kıdem tazminatı bizlerin güvencesi ve geleceğidir. Bizlerin yıllardır çalışarak yaşadığı yıpranmanın bir tür karşılığıdır. Zaten aldığımız ücret yetersiz, kıdemimize göz dikerek ücretlerimiz iyice eriyecek. 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonrası işçilerin mücadele ile kazandıkları hakların çoğu gasp edildi. Cuntacılar bir kıdem tazminatına el sürememişlerdi.

İşçi sınıfının elinde sadece kıdem tazminatı hakkı kalmışken, AKP-MHP iktidarının bu hakkımızı gasp etmek için harekete geçmesinden dolayı işçiler tepkili. Birçok işçinin verili sınıf bilinci belli fakat kıdem tazminatı işçinin kırmızı çizgisidir. Fona devri konusunun ne olduğunu işçiler biliyor. İşçi kendini garantide hissetmek istiyor. Kıdem olmaması güvencenin ortadan kalkması demektir. Bundan dolayı kıdem tazminatını kolay kolay bırakacak gözüküyor.

Sendika bürokrasisi de patronlar da farkında, AKP'nin torba yasalarıyla birçok hakkımız alındı. Fakat söz konusu kıdem olunca işçi bilinçsiz de olsa tepkisini gösteriyor. Sendika bürokrasisi işçiden gelen tepkiden dolayı söz söylemek zorunda kalıyor. Her dönem kıdem tazminatının gaspını gündeme getirerek işçilerin nabzını ölçüyorlar. Türk-İş ağaları bile doğabilecek ve önünü alamayacağı tepkiden korkuyorlar ve söz söylemek zorunda kalıyorlar.

Biz işçiler kıdem tazminatı başta olmak üzere tüm haklarımıza sahip çıkmalıyız. Bu haklar mücadele ederek, öncü işçilerin canlarıyla bedel ödeyerek kazanılmış. Bizim yapacağımız, işçi sınıfı kuşaklarının mücadelesiyle kazanılan bu haklarımıza sahip çıkmaktır. Emeğimizin üzerinde kimsenin söz söyleme hakkı yoktur. Emek veren, alın teri döken, değer üreten biziz, söz söyleyen de biz olmalıyız. Pandemi de bile gördük ki, dünya durdu fakat fabrikalarda üretim devam etti. Biz olmazsak kapitalizmin çarkı dönmeyecek. Biz o kadar değerliyiz aslında önemli olan bunun farkına varıp çarkı kendi tarafımıza çevirme iradesi gösterebilmektir.

Onlar, bizlerin bilinçsizliğinden, ör-

gütsüzlüğünden, parçalanmışlığından yararlanıyor. Bu nedenle elde kalan kıdem tazminatı hakkımızı kaybetmemek için kendi mücadele yasalarımızla patronları ve onların hizmetindeki AKP-MHP iktidarını dize getirelim.

METAL İŞÇİSİ

KENDİ YAKIN TARİHİMİZDEN ÖĞRENEREK GELECEĞİ KAZANABİLİRİZ!

Kıdem tazminatı biz işçileri az da olsa rahatlatıyor. İşten atıldığımızda bu sayede biraz nefes alabiliyoruz. Her şeyin patronun iki dudağı arasında olduğu bir dönemde kıdem tazminatını gasp etmek kolay değil. Bizlerin iş güvencesi anlamına gelen tazminat, bizim için önemlidir. Üretim ülkenin kalkınması için önemliken, sen üretimin parçasısın, sen üretimin çarkı içerisinde yıpranıyorsun, bedel ödüyorsun. Bundan dolayı patronun ve devletin hakkımızı acımasızca gasp etmesi bizi öfkeliyor.

Öte yandan patronlara muazzam teşvikler sunulurken, elimizde kalan kıdemimize göz dikilmesi bizi öfkeliyor. Çok az sendikalı işçi var ve onların hakları kırıntı düzeyinde. Milyonlarca sendikası işçinin durumu ise çok daha vahimdir. İşçi kanını son damlasına kadar sömürüyor ve sonra posasını çıkartıp bir kenara atıyorlar. Hayatın tüm imkânlarına sahip olmak, iyi yaşamak sadece sermaye ve devletin hakkıymış gibi davranıyorlar. Onlara göre işçi sadece fabrikalarda makina parçaları arasında üretim yapan ve sonra iş bitince kenara atılan bir metadır.

Bizlerin artık hayatı sorgulaması gerekiyor. Üretenin biz olduğunu, bizim de insan gibi yaşamaya hakkımız olduğunu bilmeliyiz. Kıdem tazminatı hakkı ne AKP-MHP iktidarının ne patronların bir lütfudur. İşçi kardeşlerimizin mücadele ile kazandığı haklar olduğunun bilincine varmalıyız. Bu hakları korumak ve daha da genişleterek geleceğe taşımak gibi bir görevimiz var. Biz ezilenlerin artık bir araya gelmesi gerekiyor. İktidar ve patronlar karşısında güçsüz olmadığımızı, haklarımızın kolayca gasp edilemeyeceğini göstermeliyiz. Kendi yakın tarihimizden işçi kardeşlerimizin yükselttiği mücadeleden öğrenerek geleceği kazanabiliriz.

METAL İŞÇİSİ

Engels: Anısı ve eseri sonsuza

Marx ile birlikte bilimsel sosyalizmin kurucusu olan Friedrich Engels 125 yıl önce, 5 Ağustos 1895'de yaşamını yitirdi.

Doğumunun 200. yılı vesilesiyle "Engels Yılı" ilan edilen 2020 yılı farklı etkinliklere konu oluyor. Bu büyük işçi sınıfı devrimcisini anma etkinlikleri 2021 yılı içinde de devam edecek.

Engels, Karl Marx ile birlikte işçi hareketini sosyalizmin kurtuluş bayrağı altında örgütlemeye pratiğinde belirleyici bir rol oynamıştır. O devrimci işçi hareketinin usta örgütleyicisi, bilimsel komünizmin dahiyane kuramcısıdır. İşçi sınıfının kurtuluşu mücadelesinin stratejisi, araç ve yöntemleri üzerine son nefesine kadar yaptığı katkı, işçi hareketinin devrimci cephanesinin vazgeçilmez silahlarını oluşturmaktadır.

Dolayısıyla onun eserleri geçmişe ait değil, günceldir. Marx ve Engels'in oluşturdukları bilimsel teori tarihsel sürecin gelişim seyri içinde maddi bir güce dönüşmüştür ve bugünün tüm gelişmelerine açıklık getirmektedir.

"EN TANINMIŞ KOMÜNİST"!

Genç yaşta burjuva ailesiyle karşı karşıya gelen Engels, Prusya polislerinin baskı ve zulmü karşısında 1845 yılında göç etmek zorunda kalır. Sadece 1848-1849 devrim yıllarında kısa bir süre için ülkesine geri döner. 1849'da devrimi silah elde en ön saflarda savunur.

Şubat 1851 yılında aranan siyasi mülteciler listesinde Engels "tanınmış komünist" olarak yer alır. 1854'de politik aktivistler listesinde Engels'in kenarına şu not düşülür: "Marx'tan sonra en tehlikeli ve aktif komünist". Haziran 1858 yılında İngiltere'de "Alman mültecileri arasında yine "en tanınmış komünist" olarak kayda geçer. Ve 1859 yılında yine İngiltere'de en tehlikeli 12 kişi arasında yer bulur. 1871 yılındaki polis kayıtlarında ise "Enternasyonal'in yönetim konseyinin en tehlikeli üyesi" olarak nitelendirilir. Gittiği her ülkede Engels'e ait mutlaka özel bir polis dosyası hazırlanır.

Engels'in marksist dünya görüşüne yaptığı katkı gözlemlenmediğinde, geriye sadece "yarım Marksizm" kalır. Werner Sombart, Engels'in ölümünün ardından bu gerçeğe dikkat çeker ve "Doğru olan

Marx-Engels sisteminden söz etmektir" der.

Franz Mehring ise şunları söyler: "Engels'in İngiltere'de geçirdiği yirmi bir ay, Marx'ın Paris'te geçirdiği yılları aynı anlamı taşıyordu. Yurtdışında aynı sonuca ulaşırken ikisi de Alman felsefe okulundan hareket etmişlerdi; fakat Marx çağın kavgalarını ve gereklerini Fransız Devrimi temelinde kavrarken, Engels aynı kavrayışa İngiliz sanayi temelinde ulaşmıştı."

Marx'ın ölümünden sonra Engels işçi hareketinin tartışmasız tek otoritesi olur.

Engels eylemi, yaşamı ve dünya görüşüyle bir komünisttir. 1894 yılında Paul Lafargue'e yazdığı mektupta şöyle demektedir: "Farkındasınız ... kendimi bir sosyal demokrat olarak değil, komünist olarak nitelendiriyorum. Zira kendisini sosyal demokrat olarak tanımlayanlar bayraklarına bütün üretim araçlarının toplum tarafından hükmedilmesini yazmamaktadırlar."

Engels, Marx ile birlikte kendi düşüncelerinin belirsiz tanımlamalardan uzak olduğunun altını çizer. Onların ulaştığı tüm sonuçlar objektif toplumsal koşulların analizine dayalıdır. Komünistlerin bütün faaliyetlerinin amacı yeni toplumsal düzene ilişkin hayaller kurmak, ideal planlar oluşturmak değildir.

Marx'ın ölümünden sonra Engels bu yaklaşımı daha da güçlendirir. Lafargue'e yazdığı mektupta, Marx'a atfedilen "politik ve toplumsal ideal" taslaklarına sert tepki göstereceğini vurgular. Bir bilim

insanı için ideale yer yoktur, sadece bilimsel çalışmanın ortaya çıkardığı sonuçlar gözetilir. Ve eğer bunun dışında parti insanıysanız, bunların pratikte gerçekleşmesi için mücadele edersiniz. İdeal peşindeyseniz, bilim insanı olamazsınız... (Marx-Engels Werke, Band: 36, s.198)

1885 yılında ise, geriye dönerek materyalist dünya görüşünün olgunlaştığı yılları değerlendiren Engels, "Komünizm fantezi aracılığıyla mükemmel bir toplum ideali gerçekleştirmek değil, tersine; doğal, maddi koşulları anlamak ve bundan çıkan sonuçlar üzerinde proletaryanın genel amaçları için mücadele yürütmektir" der. ((Marx-Engels Werke, Band: 22, s.212)

1893 yılında Fransız gazetesi "Le Figaro" muhabiriyle yaptığı mülakatta da benzer bir vurgu yapar: "Tek tek, önceden tasarlanmış bir gelecek toplumun organizasyonu? Bunun bizde izini dahi bulamazsınız." (Marx-Engels Werke, Band: 22, s.542)

Engels son nefesine kadar kendisini Marx'ın yanında "ikinci keman" olarak nitelemiş, "Bana mal ettiğiniz onurun aslan payı bana değil, Marx'a aittir... Ben yalnızca onun davasını sürdüren biriyim" alçak gönüllüğü ile hareket etmiştir. Oysa tartışmasız olarak bilimsel sosyalizmin iki büyük teorisyeninden biridir.

Yaşamı boyunca Marx ve Engels'in yanında işçi sınıfının davası için savaşan, kendisi de işçi olan Friedrich Lessner, 1902 yılında Engels'in anısına yazdığı

makalede; Engels'in yaşamı boyunca kendisi için hiçbir şey istemediğini, bir mezarı olmasına karşı çıktığını ve cesedi yakıldıktan sonra küllerinin hırçın dalgalara teslim edildiğini söyler.

Devrimci proletarya Karl Marx ile birlikte bu büyük önderini unutmayacaktır. Onun Marx'ın ölümü üzerine söyledikleri kendisi için de geçerlidir: Adı ve eserleri yüzyıllar boyu yaşayacaktır. Geride bıraktığı eserleri devrimci proletaryaya ışık tutmaya devam edecektir.

ÖLÜMÜNÜN ARDINDAN...

5 Ağustos 1895'de yaşama gözlerini kapayan Friedrich Engels, işçi sınıfı için yeri doldurulamayacak büyük bir kayıptı. Ölümünün ardından yoldaşlarının, dönemin işçi partileri temsilcilerinin, devrimci yayınların vb., mesajlarından ve yaptıkları değerlendirmelerden bazıları:

"... Rus devrimcileri Engels'in kişiliğinde en iyi dostlarını yitirmişlerdir. Proletaryanın büyük savaşçısı ve eğiticisi Engels'in anısı sonsuza dek yaşayacaktır!" (Lenin, 1895 sonbaharı)

"O bir yol gösterici, bir öncü, bir savaşçıydı, teori ve pratik onun kişiliğinde birleşmişti... Marx'ın mezarı başında yemin ettiğimiz gibi, bugün de Friedrich Engels'in başucunda söz veriyoruz: senden öğrendiğimizi, mutlaka gerçekleştireceğiz. İkinizin bize öğrettiklerinizi -zira ikiniz tek kişiydiniz!- hayata geçireceğimize söz veriyoruz." (Wilhelm Liebknecht, 7 Ağustos 1895)

"Dostlarının deyişiyle General gitti. Fakat Marx'ın ve onun, büyük proletarya ordusunun önderleri olarak bize yol gösterdikleri savaş sürüyor. Onların ruhuyla dolu olarak ve onların ortaya attıkları şiar temelinde bütün ülkelerin proleterleri birleşti; bu birliği geliştirecek ve sonunda zafere ulaşacaklar." (Paul Lafargue, Ölüm töreninde yaptığı konuşmadan...)

"Marx'tan sonra Engels de aramızda ayrıldı. Fakat davamız yaşamaya devam ediyor. Uygur dünyanın bütün parçalarında milyonlarca proleter ve gelecek nesiller bu kahramanlarımızı hafızalarında hep canlı tutacaklardır." (St. Louis Labor (Missouri), 10 Ağustos 1895.

"Engels'in aramızda ayrılacağı zaman değildi. Onun yapacağı daha nice katkı

dek yaşayacak!

A. Eren

vardı: onun uluslararası ilişkilerde yaptığı katkının yerini hiç kimse dolduramaz.” (Antonio Labriola, Friedrich Lessner’e mektup, 7 Ağustos 1895)

“Engels ölmedi, o bizim için yaşama-ya devam ediyor.” (Cenevre’den yoldaşları, 14 Ağustos 1895)

“Onun anısı, mücadeleci proletaryanın olduğu her yerde yaşamaya devam edecektir.” (Çekoslovakya İşçi Partisi temsilciliği, 7 Ağustos 1895)

“... Marx’tan ayrı düşünülme-ye Engels, sosyalizmi küçük akımların fantastik-duygusal sisinden, ütöpik hayal dünyalarından arındırarak, gerçeklerin granit zeminine oturttu, kapitalist dünyadan kurtuluşun yolunu gösterdi.” (Worwärts, Nr. 182, 6. Ağustos 1895)

“... Teori ve pratik, öğreti ve yaşam onda ayrı şeyler değildi. Bilimsel eleştiri çalışmalarının yoğunluğu içinde, o hiçbir zaman güncel mücadelenin sorunlarını unutmadı...” (Worwärts, Nr.182, 6 Ağustos 1895)

“... o yol arkadaşından, mücadele yoldaşından 12 yıl daha uzun yaşadı. Fakat o Alman sosyal demokratik hareketini yok etmek için çıkarılan olağanüstü yasanın (Sosyalistlere karşı yasa) nasıl iflas ettiğini gördü. Son çeyrek yılda sosyalizmin nasıl maddi bir güce dönüştüğünü... Böyle büyük kişilerin yürüttüğü çalışmanın başarısını hayattayken görmesi bir istisnadır.” (Volksstimme, Frankfurt am Main, Nr. 183, 7 Ağustos 1895)

“... Engels’in beklenmedik ölümü bizi hüznün içinde bıraksa da, önderimizin ölümüne yakınmayacağız. Zira o bize bıraktığı eserlerinde yaşamaya devam edecektir. Ona verebileceğimiz en büyük onur, eserlerinde bize öğrettiğini gerçekleştirmektir.” (Holzarbeiter-Zeitung, Nr. 33, 18 Ağustos 1895)

“... Fakat kadın proleterler ona çok özel, minnet dolu hatıralar borçludur. Engels onlara sadece sömürülenler olarak kurtuluş mücadelelerinin değil, kadınlar olarak özgürleşme mücadelelerinin de bilimsel temellerini sundu...”

“Kelimenin en değerli ve en kapsamlı anlamıyla yaşamı güzelleştirme ustası, varlığın tanımlanamayacak sihri- ne sahip bir kişilik aramızdan ayrıldı. En sıcak duygularla donanmış, fedakar ama duygu-

sallıktan uzak, egoist olmaksızın güçlü ve kendine güvenli, kendini öne çıkarmadan yürekli ve cesur, güvenilir ve doğal, sade, yaşam dolu ve öyle olması gerektiğinden değil yüreğinin sıcaklığından öyle olan birini kaybettik...” (Clara Zetkin, “Die Gleichheit”, Nr. 17, 21 Ağustos 1895)

“... Friedrich Engels insanlığın büyük öğretmenlerindedir ve onun anısı işçilerin hafızalarında hiçbir zaman silinmeyecektir.” (Arbeiter Zeitung, Wien, Nr. 214, 7 Ağustos 1985)

“... Kapitalizm insanlığa ne getirdi! Burjuvazinin iğrenç para hırsı sonucunda ortaya çıkan bir dizi hastalık! Çocuk yapamayacak duruma gelen kadınlar, sakat bırakılan çocuklar, kasları erimmiş fabrika işçileri, çürümeyle yüz yüze bırakılmış yeni nesiller! Sadece burjuvazinin para torbalarını doldurmak için! ... Genç Engels’in İngiltere’de İşçi Sınıfının Durumu’ eseri dahi onu ölümsüzleştiriyor.” (Arbeiter-schutz / İşçi Sağlığı, Nr. 16, 15 Ağustos 1895)

“... Friedrich Engels’in işçi sınıfına bıraktığı eseri, hiçbir kral çocukların bırakmadı. Eserleri bize kölelik ve sömürden kurtuluşun yolunu gösteriyor.” (Casopis Stavebnich Delniku dergisi, Prag, Nr. 7, 23 Ağustos 1895)

“... Devrimci, düşünür, ajitator, proletaryanın örgütleyicisi. Yeri doldurulmayacak bir kayıp. Dünyadaki milyonlarca örgütlü işçi, o öncü savaşıyı kaybetmenin üzüntüsünü yaşayacaktır. ... Engels’i tanımış her kişi onu bir daha unutamayacaktır.” (New Yorker Volkszeitung, Nr. 187, 7 Ağustos 1895)

“... Friedrich Engels’e duyduğumuz hayranlık bir bireye ya da isme değil; tersine onda billurlaşan bilgiye, gerçeğe olan tutkusuna ve insanın en yüksek amaçlarına ölümüne bağlılığına. Ve bütün bunların toplamını bir insanda bir arada bulmak az rastlanan bir durumdur.” (St. Louis Labor gazetesi, Nr. 16, 10 Ağustos 1895)

“... Engels’in ölümü geriye büyük bir boşluk bıraktı. Tek başına bir kişinin bu boşluğu doldurması imkansız. Dolayısıyla Friedrich Engels’in, generalin ölümü işçi sınıfının yaşadığı en büyük kayıptır.” (Hermann Schlüter, New Yorker Volkszeitung, Nr. 32, 11 Ağustos 1895)

Wuppertal’da coşkulu Friedrich Engels yürüyüşü

2020, Engels’in 200. doğum yılı olması vesilesiyle şehir belediyesi tarafından Engels’in doğum yeri olan Almanya’nın Wuppertal kentinde “Engels Yılı” ilan edilmişti. Bu kampanya ile Engels üzerinden Marksizm’in devrimci özüne ve bilimsel sosyalizm düşüncesine karşı bir çalışma yapılmak istenmiş ve bu konuda Alman sermaye devletinin de desteklediği yoğun bir çaba sarf edilmişti. Tam da böylesi bir dönemde Avrupa Devrimci Gençlik Birliği (RJ) tarafından güçlü bir ön hazırlıkla gerçekleştirilen eylem fazlasıyla anlamlı oldu.

Eylem öncesinde, Avrupa Devrimci Gençlik Birliği (RJ) ve Bir-Kar’ın da imzası bulunan on kurum tarafından oluşturulan Engels Birliği imzasıyla çıkarılan afişler şehrin her tarafına yaygın olarak yapıldı. Yanı sıra, binlerce el ilanı emekçilere ulaştırıldı. Tüm bu hazırlık çalışmalarında Avrupa Devrimci Gençlik Birliği’nin (RJ) çok özel bir emeği ve inisiyatifi bulunmaktadır.

Yoğun bir emeğin ürünü olarak başarıyla örgütlenen eyleme ezici çoğunluğu gençlerden oluşan beş yüzün üzerinde bir katılım gerçekleşti. Etkinlik saat 13.00’de şehrin ana istasyonu önünde bir miting ile başladı ve burada kurumlar adına konuşmalar yapıldı. Konuşmalarda genel olarak kapitalizmin bir sistem olarak içinde bulunduğu krize ve bunun emekçiler için yarattığı ağır sonuçlarına değinildi. Etkinlikte Bir-Kar adına yapılan konuşmada Engels’in Marx ile birlikte geliştirdikleri bilimsel sosyalizm düşüncesinin işçi sınıfı için ne anlam ifade ettiği ve bu bilimsel teori ile işçi sınıfının gerçek silahlarına kavuştuğu belirtildi. Temsilci konuşmasının devamında şunları ifade etti:

“Engels ile Marx’ın geliştirdikleri dünya görüşünde proletaryanın özel bir yeri vardır. Sosyalizmin ütopyadan bilime sıçramasını, işçi sınıfının kapitalist üretim sürecindeki özel yerinin, modern toplumdaki tarihsel devrimci rolünün saptanmasına borçluyuz. Engels ve Marx’ın inşa ettikleri bilimsel sosyalizm,

her şeyden önce işçi sınıfının ideolojisidir. Onun çıkarlarının ve kurtuluşunun en tam ifadesidir...”

Bir-Kar temsilcisi günümüzde kapitalist sistemin yarattığı sorunlar üzerinden örnekler verdiği konuşmasını şu çağrıyla bitirdi:

“Ölümünün 125. doğumunun 200. yılında proletaryanın büyük öğretmenini anarken yönümüzü ısrarla proletaryaya dönmek ve onu kendi ideolojisiyle buluşturmak, Friedrich Engels’in anısına ve eserine sahip çıkmanın başlıca koşuludur. Dünyanın dört bir yanında ekonomik, sosyal, siyasal hakları uğruna irili ufaklı kavgalara tutuşan işçi sınıfı, öz deneyimlerinden öğrenerek ilerleyecek, ustalarının eserine çok daha güçlü sahip çıkacak, onların düşlerini gerçeğe dönüştüreceklerdir. Bundan zerrece şüphe duymuyoruz. İşçi sınıfı savaşı- cak, sosyalizm kazanacak!”

Konuşmaların ardından hiç susmayan sloganlar eşliğinde yürüyüşe geçildi. Uzunca bir güzergâh üzerinde yapılan yürüyüş, Engels’in doğduğu evin önüne kadar devam etti. Burada Engels şahsında mücadelede yitirdiğimiz tüm devrimciler anısına bir dakikalık saygı duruşu yapıldı. Ardından kurumlar adına yapılan konuşmalardan sonra etkinlik hep birlikte söylenen Enternasyonal Marşı ile bitirildi.

Etkinliğe Avrupa Devrimci Gençlik Birliği (RJ) kızıl bayrakları ve pankartlarıyla katılırken, TKİP taraftarları üzerinde Engels’in resmi ve “Engels 200 yaşında! Onun adı ve eserleri Marx ile birlikte yüzyıllar boyu yaşayacak!” şiarlarının yazılı olduğu pankart ve onlarca parti bayrağı ile yürüyüşte yerini aldı. Yanı sıra Bir-Kar çalışanlarının bayraklarıyla birlikte yoğun bir katılım sağladığı dikkat çekti.

Etkinlik boyunca Türkiyeli kurumların eyleme ilgisizliği ve hiçbir kurumun orada bulunmayı dikkat çekici bir diğer ayrıntıydı.

KIZIL BAYRAK / WUPPERTAL

Alman ekonomisinin “motoru” tekliyor

C. Ozan

Korona pandemisi, Alman ekonomisini de derinden sarsmış bulunuyor. Krizden en ağır etkilenen sektörlerin başında ise havacılık, turizm vb.nin yanı sıra, otomobil sektörü geliyor. Havacılık sektörü, ağır da olsa biraz canlanma belirtisi gösteriyor. Fakat otomobil endüstrisi için aynı şeyi söylemek güç. Bu alanda gittikçe derinleşen bir kriz söz konusu ve kolayından atılacağı da benzemiyor. Sektörle ilgili açıklanan bazı güncel rakamlar bunu teyit ediyor.

PANDEMİ VAR OLAN KRİZİ DERİNLEŞTİRDİ

Bu yılın ilk yedi ayında (Ocak-Temmuz 2020) Almanya’da 1,5 milyon araç üretildi. Bu, bir önceki yılın aynı dönemine göre %40’lık bir düşüş demektir. Tüm yıl için 3,5 milyon araç üretilmesi öngörülmüyor ki, bu da toplamında %25’lik bir düşüşe tekabül ediyor. Yılın ikinci yarısı için hafif bir iyileşme beklense bile, bu, var olan krizi aşmaya yetecek düzeyde değil. Otomobil Endüstrisi Birliği (VDA) Başkanı Hildegard Müller’in, “Global çapta bu ölçekte bir yıkımın şimdye kadar bir örneği yok!” demesi, durumun ciddiyetini yeterli açıklıkta anlatıyor.

Otomobil sektöründe yaşanan kriz ne yenidir ne de Almanya ile sınırlıdır. Sektördeki kriz dünya çapındadır. VDA verilerine göre, 2020 yılı için tüm dünyada 65,9 milyon araç üretilmesi öngörülmüyor. Bu rakam geçen sene 79,5 milyondur ve bu 13,6 milyonluk fark, %17’lik bir eksilmeye işaret ediyor. Bu yılın ilk altı ayında Almanya’da kullanıma açılan yeni araç sayısı (1,2 milyon), geçen yıla göre %35 geriledi, ki bu, birleşmeden bu yana (30 yıl önce) ortaya çıkan en düşük rakamdır. Bu gerileme, AB’de %43, ABD’de %23, Çin’de ise %27 civarındadır. AB’nin diğer ülkeleri olan Fransa, İspanya ve İtalya’da da yılın ilk yarısında otomobil üretimi yarı yarıya düştü.

Alman otomobil sektöründeki kriz pandemi ile başlamadı. Pandemi, var olan krizi daha da derinleştiren bir rol oynadı. 2008’de yaşanan finans krizinden bu yana sektördeki kriz her yıl gittikçe derinleşiyor. Dizel skandalı, gittikçe keskinleşen uluslararası rekabet, Brexit, üretimi ülke dışına taşıma, ekonomik durgunluğun getirdiği yoksullaşma, gittikçe güçlenen çevre hareketleri, üretim

alanından kaçma vb. etkenler sektördeki krizin sebepleri olarak sayılıyor. Almanya’daki kadar olmasa da dünyada da benzer bir kriz yaşanıyor. Mesela dünyada 2017 yılında toplam 84,4 milyon araç üretilirken, bu sayı 2019 yılında 79,5 milyona düşmüştü. Yani %5,8’lik bir gerileme var.

Almanya iç pazarında yerli otomobiller gittikçe daha az tercih ediliyor. Mesela 2019 yılında ülkede toplamında 3,6 milyon yeni araç kullanıma açılmış. Bu, 2018 yılına göre %5’lik bir artışa işaret ediyor. Fakat kullanımdaki bu artış, yerli üretime yansımadağı gibi, her yıl gittikçe azalmış. 2017’de 5,6 milyon, 2018’de 5,1 milyon, 2019’da ise 4,7 milyon yeni araç üretilmiş.

OTOMOTİVİN EKONOMİDE TUTTUĞU YER YIKIMI AĞIRLAŞTIRIYOR

Otomotiv sektörü Alman ekonomisinde son derece önemli bir yer tutuyor. Adeta ekonominin motoru durumunda. Sektörde gittikçe derinleşen krizin yaratacağı iktisadi, sosyal ve siyasal sonuçlar, ekonomide tuttuğu bu belirleyici yer ölçüsünde önemli ve etkili olacaktır. Uzmanlara göre, sektörün eski haline gelmesi 5 ile 10 yıl sürebilir.

Nisan 2020 itibarıyla Almanya’da yaklaşık 900 bin otomotiv işçisi bulunuyor.

Buna yan sanayi ve sektörle ilişkili tüm kesimler eklendiğinde işçi sayısı takriben 2 milyon kişilik bir istihdama denk düşüyor. Bu sayıya aileler vs. de dahil edildiğinde sektördeki gidişattan doğrudan etkilenen nüfus ciddi rakamları buluyor. Otomotivdeki istihdam, toplamında 44 milyon civarında olan çalışan sayısının %4’üne tekabül ediyor. Ekonomide ise, toplam yurtiçi üretimin (GSYH) yaklaşık %5’ine denk gelen bir alanı kapsıyor. Otomobil endüstrisinin ağırlıklı kısmının bulunduğu Bavyera ve Baden-Württemberg gibi eyaletler için önemi ise tartışmasızdır. Örneğin Bavyera’da 206.300 kişi, yani tüm çalışanların %24’ü; Baden-Württemberg’de ise tüm çalışanların %28’i bu alanda çalışıyor.

Üstelik bu önem sadece Almanya ile de sınırlı değil. AB çapında toplamında 13,8 milyon kişi otomotiv sektöründe çalışıyor. Bu rakam AB’deki tüm çalışan nüfusun %6’sına tekabül ediyor. Verilen bu rakamlar otomobil sanayinin Almanya için önemini tam ifade etmiyor yine de. Zira rakamlar küçük görünebilir ama kârlılık oranı oldukça yüksek bir alan. Bu bir yana, otomobilin Almanya için simgesel ve prestij bakımından da bir önemi var. Almanya deyince otomobil akla geliyor. Ne var ki bu “saltanat” gittikçe sarsılıyor ve yakın gelecekte daha ciddi darbeler alma riskiyle karşı karşıya.

KRİZİN FATURASI İŞÇİLERE ÇIKARILYOR

Otomobil tekelleri yaşanan ağır krizin faturasını işçilere çıkarıyorlar. Saldırıların en önemli ayağını işten çıkarmalar oluşturuyor. Mercedes, BMW, Daimler, Volkswagen, Ford, Opel ve bunlara bağlı tüm yan sanayi kuruluşlarının hepsi, adeta birbirleriyle yarışarcasına on binlerce işçiyi işten çıkaracaklarını deklare ediyorlar. Basına yansıyan rakamlara göre 2030 yılına kadar 300.000’i aşkın kişinin (her dört işçiden biri) işten çıkarılmak istendiği ifade ediliyor. Bu yılın haziran ayında IG-Matall’in yaptığı bir araştırmaya göre, metal sektöründe toplam 270 işletme iflas etme, buralarda çalışan 80 bin kişi ise işsiz kalma tehlikesiyle karşı karşıya. Hatta Daimler’in bile iflas etme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu haberleri basına yansıdı. Her krizde olduğu gibi bu kriz de çok sayıda iflası ve sermayenin gittikçe merkezleşmesini beraberinde getirecektir.

Gündeme getirilen saldırılar toplu işçi kıyımından ibaret değil sadece. Halihazırda otomotiv sektöründe çalışan her iki kişiden biri kısa çalışıyor. Kısa çalışma işçiler için %20-30 ücret kaybı anlamına geliyor. Kısa çalışma sistemi sürekli uzatılrsa da bu sürecin sonunda çalışanların en

az üçte birinin işsiz kalacağı tahmin ediliyor. Tekeller krizi tam bir fırsata çevirerek saldırıların dozunu gittikçe arttırıyorlar. Halihazırda iş güvencesinden yoksun on binlerce taşeron işçisi sorgusuz sualsiz işten atılmış bulunuyor. Fakat bunlar adeta işten atılma olarak sayılmayıp, kayıtlara bile geçmiyor. Otomotivdeki kriz ve işten atılmalar, toplam işsizlik rakamlarına da yansımaya başladı. Temmuz ayı itibarıyla Almanya'da işsizlik, 57.000 kişilik yeni artışla toplamında 2,9 milyona çıktı. Bu, geçen yılın aynı dönemine göre 635.000 kişi daha fazla işsiz anlamına geliyor.

Tekellerin asıl gözünü diktikleri kesim eski işçiler. Zira bu işçiler gerek çalışma şartları ve gerekse de ücret bakımından deyim uygunsu hala "ayrıcılık" bir konumdalar. Fakat bu kesim için de yolun sonu görünüyor artık. Bu işçilerin sahip oldukları en önemli avantaj olan, Türkiye'de kıdem tazminatına denk düşen "işletme emeklilik ödeneği" kaldırılmak isteniyor. Yine izin ve Noel paraları gasp edilmek isteniyor. Bunları, düşük zamlı veya sıfır toplu sözleşmeler; taşeronlaştırmanın yaygınlaştırılması; vardiyalarda, çalışma saatlerinde ve yapılan işlerde her türlü esnekleştirme; iş yoğunluğunu arttırarak az insanla çok iş yaparak sömürüyü yoğunlaştırma gibi saldırılar izliyor.

Otomobil tekellerinin saldırıları, işçilere çıkardıkları dolaysız faturalardan da ibaret değil. Bir de dolaylı soygun yolları var. Kriz bahanesiyle işçileri kısa çalıştırıp sosyal kasaları soymak yetmiyor, daha bir de her türlü şantaj ve düzenbazlıkla devletten "yardım" paketleri alarak yapıyorlar bunu. Açılan "yardım" paketleri, kapitalist tekeller ile onların devletinin birlikte emekçilerin paralarından oluşan sosyal kasaları soymasından başka bir anlama gelmiyor. Kısacası tekeller, krizi fırsata çevirerek atacaklarını atmak, her türlü dönüşümü bu vesileyle hayata geçirmek ve geride kalanları ise olabildiğince daha fazla sömürerek kârlarını garantiye almak istiyorlar.

KAZANILMIŞ HAKLARI KORUMANIN VE GELECEĞİ KAZANMANIN YOLU SINIF MÜCADELESİNDEN GEÇİYOR!

Tüm kapitalist tekeller gibi otomobil tekelleri de gittikçe derinleşen krizin faturasını, başta işçi kıyımı olmak üzere, her türlü sosyal hak gaspı yoluyla işçi sınıfı ve emekçilere çıkarmak istiyorlar. Tekellerin kârlarında ciddi bir düşüş var ve ciddi bir kriz yaşadıkları bir gerçek. Fakat işçi sınıfı kendisine dayatılan faturayı ödemeyi ret etmelidir. Çünkü bu kriz kapitalizmin krizidir. Tamamen kapitalizmin azami kâra endekli işleyişinin ürünüdür. İşçilerin bunda hiçbir sorumluluğu yoktur. Bu bir yana, gündeme getirilen uygulamalarda neyin "zorunluluk", neyin

fırsatçılık olduğunu da tespit edebilmek mümkün değildir.

Sorunun sebebi olanlar hiçbir zaman çözüm gücü olamazlar. Sorun, en klasik deyimle, "üretim toplumsal niteliği ile, üretim araçlarının özel mülkiyeti" arasındaki o uzlaşmaz çelişkiye dayanıyor. Yani toplumun ihtiyaçları temelinde bir üretim mi, yoksa bir avuç kapitalistin azami kârına endekli bir üretim mi? Siyasal bir ifade ile, kapitalist barbarlık mı, yoksa sosyalizm mi ikilemiyle karşı karşıyayız. Zira sayılan sorunların hiçbirinin bu sistem sınırları içinde bir çözümü yoktur. O yüzden, "işyerlerinin korunması" gerekçesiyle otomobil sektörünün bu haliyle sürüp gitmesini savunmak da doğru değil. Çünkü çevre kirliliğinde bu sektörün önemli bir payı var. Alternatif olarak ileri sürdükleri elektrikli otomobiller de gerçek bir alternatif olmaktan uzaktır. Gerçek çözüm, modern, hızlı, yaygın, ücretsiz ve çevreci toplu taşıma sistemidir. Sosyalizmin bu gerçek alternatiflerini daha çok öne çıkarmak gerekiyor.

Almanya işçi sınıfı tarihin en ağır saldırılarından birisi ile karşı karşıya. Bu saldırıların sınıf cephesinde ne tür bir karşı koyuşla yanıtlanacağını bu aşamada kestirebilmek güç. Ancak her aşamada belirleyici olan bağımsız taban inisiyatifinin on yıllardan beri güçlü ve köklü sendika bürokrasisi tarafından dumura uğratıldığı da bir gerçek. Almanya işçi sınıfının bu cendereden çıkması kolay olmayacak. Fakat öte yandan, hala dünyanın birçok ülkesine göre "ayrıcılık" sayılan bu sınıfın kaybedecek şeyleri gittikçe azalıyor. Kaybedecek şeyi azaldıkça mücadeleye olan yatkınlığı da artıyor. En son Münih BMW'de işten atmalara karşı yapılan eylem, Stuttgart Bosch işçilerinin insan zinciri oluşturma eylemi, yine Stuttgart'ta ilerici sendikacılar ile devrimci güçlerin birlikte örgütledikleri miting bunun ilk işaretleri sayılmalıdır.

Almanya işçi sınıfı zengin bir mücadele geçmişine sahip ve sendikal bürokrasi saflarında bile olsa her şeye rağmen örgütlü bir sınıftır. Kendisine dayatılan ağır saldırıları çok kolayından kabul etmeyecektir. Gittikçe artan tepkiler ortaya koyacağını beklemek gerekiyor. Yerli ve göçmen sınıf devrimcilerine düşen görev ise, bu tepkilerin ortaya çıkmasına yardım etmek, güncel talepler ile kapitalizme karşı ve sosyalizm için propagandayı başarılı bir şekilde birleştirmeyi becerebilmektir.

Almanya işçi sınıfı ya örgütlenerek ve mücadele ederek bu ağır saldırıyı püsürtecek ya da tarihsel birçok kazanılmış hakkını kaybedecek ve kölece çalışmaya razı olacaktır. Zira gelinen yerde sermayenin, ara bir yolu mümkün kılacak esneklik özelliği kalmamıştır.

Kapitalizmin 'merkez'lerinde kriz

Dünya çapında ekonomik, siyasal, askeri krizlerle bunalımı farklı biçimlerde su yüzüne çıkan kapitalizm, pandemiyle birlikte özellikle ekonomi alanında derin bir krize girmiş bulunuyor. Emperyalist kuruluşlar bu krizi, 20. yüzyılın emperyalist paylaşım savaşlarının arasındaki "Büyük Buhran" yıllarıyla kıyaslıyor. Bu değerlendirmelerle birlikte kapitalist devletlerin açıkladığı, 2020 yılının Nisan-Haziran (2. çeyrek) dönemine ilişkin ekonomi verileri krizin derinliğini ortaya koyuyor.

Başlıca kapitalist devletler arasında pandemiye sağlık sistemlerinin çöküşüyle yaşayanlar da, süreci "başarılı" götürdüğünü iddia edenler de ekonomilerinde 'rekor' küçülme oranları kaydediyor.

ABD, FRANSA VE ALMANYA EKONOMİLERİNDE KRİZ

Bunlardan en çarpıcı olan, dünyanın en büyük ekonomisi ABD'nin içinde bulunduğu durumdur. Pandemiyle birlikte sağlık sistemindeki çöküşü ortaya serilen, diğer yandan küresel hegemonyasını yeni savaş ve saldırganlık hamleleriyle korumaya çabalayan ABD'nin Gayri Safi Yurt İçi Hasılası (GSYİH) 2. çeyrekte geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 9,5 küçüldü. Bununla birlikte, ABD ekonomisinin yıllık GSYİH'si aynı çeyrekte yüzde 32,9'luk düşüş kaydetti.

Avrupa Birliği'nin önde gelen iki kapitalist devleti olan Almanya ve Fransa'nın da ABD'den çok farklı durumda olmadığı göze çarpıyor. Salgını ağır yaşayan ülkelerden biri olan Fransa ekonomisinde de büyük bir düşüş yaşıyor. Fransız İstatistik Dairesi'nin (Insee) bugün açıkladığı verilere göre, Fransa GSYİH'si 2. çeyrekte yüzde 13,8 oranında tarihi bir küçülme gerçekleşti. Ekonomi ilk çeyrekte de tahminlerin üzerinde

yüzde 5,9 oranında küçülmüştü.

Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi olan Almanya da yılın ikinci çeyreğini 'tarihi' küçülmeyle geride bıraktı. GSYİH, bir önceki çeyreğe göre yüzde 10,1, geçen yıla kıyasla da yüzde 11,7 küçüldü. Ekonomideki bu daralmanın, verilerin toplanmaya başladığından beri kaydedilen en büyük düşüş olduğu ifade edildi.

KESKİNLEŞEN SINIF MÜCADELELERİ, SAVAŞLAR VE DEVRİMLER

Toplumsal fonları kapitalist tekellerin kurtarılması için cömertçe harcayan sermaye devletleri, boşalan fonları yeniden doldurmak için sağlıktan eğitime, emeklilik yaşının yükseltilmesinden işçi aylıklarının ve ücretlerinin reel olarak düşürülmesine, işten atmalardan işsizlik sigartalarına, doğrudan vergilerden dolaysız vergilere işçilerin pek çok hakkını gasp etmeye yönelik çok yönlü bir saldırıya girişecektir.

Emperyalist tekellerin ve buna paralel olarak kapitalist devletlerin arasındaki artan rekabet pek çok bölgede yeni savaş dinamiklerini beslerken, silahlanma yarışı da kızışıyor. Savaş harcamalarının getireceği devasa yükler de işçi sınıfı ve emekçilerin yaşam koşullarını çok daha ağırlaştırarak.

Kapitalizmin küresel çapta ağırlaşan krizinin yükünü işçi sınıfı ve emekçilerin sırtına yıkma saldırıları, emek-sermaye çatışmasını kaçınılmaz olarak daha da keskinleştirerek sınıf savaşımını harlayacak.

İşçi sınıfı ve emekçiler, bilinçli ve örgütlü bir hazırlıkla bu sınıf savaşımına katılabildikleri oranda kapitalizmin krizi sömürsüz, savaşızsız, eşit ve özgür bir dünyanın yaratılmasıyla son bulabilir. Aksi takdirde emperyalist kapitalizm tüm dünyayı daha ağır bir yıkımla karşı karşıya bırakacaktır.

ABD-Çin gerilimi aynasında hegemonya mücadelesi

A. Engin Yılmaz

ABD ile Çin arasında uzun süredir tırmanan gerilim günden güne kızışıyor, nüfuz ve pazar alanları mücadelesi sertleşiyor. Emperyalist hegemonya kavgası, insanlığı toplu bir yıkım savaşıyla yüz yüze bırakacak denli tehlikeli bir düzeyde seyrediyor.

ABD ile Çin arasında sürekli büyüyen gerilim bu gelişmenin ifadesi. ABD'nin karşısında yükselen bir güç olan Çin, emperyalist hegemonya mücadelesinde ABD'nin dizginlenmesi gereken en büyük rakibi konumunda. Bu nedenle ABD ile Çin arasındaki gerilim yeni adımlarla tırmanıyor. Ticaret ve teknoloji savaşları, koronavirüs salgınına Çin'in başlattığına ilişkin Washington'un iddiaları, Güney Çin Denizi ve Hong Kong'taki gelişmeler, Sincan'ın Çin kısmı da dahil olmak üzere insan hakları üzerinde sergilenen ikiyüzlülükler ve karşılıklı konsolosluk kapatma girişimleri, bunların başlıcalarıdır.

Hegemonya bunalımının etkisiyle emperyalist nüfuz mücadeleleri kızışıyor ve yeni bloklaşmalar güç kazanıyor. Rusya ve Çin, hegemonyası sarsılan ABD'nin karşısında ön planda bulunan iki önemli küresel güç olarak duruyor. Rusya, ABD emperyalizmi liderliğindeki batı bloğunun kendisini kuşatmaya yönelik girişimler karşısında etkin bir inisiyatif ve direniş göstererek, Suriye ve Ukrayna üzerinden önemli başarılar sağlayarak, bunu göstermiş oldu. Benzer bir inisiyatif ve başarıyı Uzak Doğu'da kendisini çevrelemeye yönelik ABD kuşatmasına karşı Çin sergilemektedir.

ABD'nin etkili siyasi ve askeri temsilcilerinin bir kesiminin Çin'i değil Rusya'yı esas düşmanları olarak gördükleri biliniyor. Zira Doğu Ukrayna, Balkanlar, Suriye, siber uzay ve nükleer silahlarda Rusya Washington'un çıkarlarına yönelik bir dizi tehditi temsil ediyor. Fakat buna rağmen, ABD'nin egemen dünya gücü statüsüne meydan okuyabilecek bir güce

sahip değildir. Aynı durum Çin için de geçerlidir. Zira sarsılan hegemonyasına rağmen ABD hala da dünyanın tartışmasız en büyük ekonomik ve askeri gücüdür.

Böyle olmakla birlikte ABD'nin Çin'in yükselişi karşısındaki korkusu, Pentagon'un "Küresel Tehdit Değerlendirmesi 2019" raporunda gerekçelendirilmektedir.

NEDEN ÇİN?

Emperyalist nüfuz ve pazar alanları mücadelesinde Çin'in farklı bir gücü ve potansiyeli var. Nüfusu, muazzam ekonomisi, büyüyen teknolojisi, "İpek yolu" olarak bilinen (dünya nüfusunun yüzde 65'i, küresel GSYİH'nin yüzde 40'ı dahil olmak üzere 68'den fazla ülkeyi kapsayan) kıtalar arası "Bir Yol Bir Kuşak" projesi ve hızla modernleşen askeri gücüyle yükselen Çin, ABD'nin hareket alanını daraltan güçlerin başında gelmektedir. Dünyanın ikinci büyük ekonomik gücü olan ve bu sayede siyaset, ekonomi, savunma, yatırım, eğitim ve kültür alanlarında ABD'nin kurduğu küresel düzenin altını adım adım oyan Çin, ABD için her ne pahasına olursa olsun dizginlenmesi gereken bir güçtür.

ABD daha Trump başkan olmadan önce, "Asya-Pasifiğe dönüş" stratejisi çerçevesinde, her alanda Çin üzerinde baskısını artırma, Çin'in çevresini askeri olarak kuşatma girişimlerini güçlendirme çabasıydı. Bu girişimler Trump yönetimi altında yeni bir düzeye taşındı. Trump, ekonomik, teknolojik, siyasi ve askeri alanlarda Çin'in yükselişini önlemeye ve rakip güç olarak sivrilmesini engellemeye dönük her tür kışkırtıcı adımı atmada fütursuzca davrandı. Askeri önlemlerin yanı sıra ticaret savaşıyla bu ülkenin ekonomisini hedef aldı.

ÇİN'E KARŞI SAVAŞ CEPHELERİ

En önemlilerinden biri **ticaret** alanın-

da yaşanmaktadır. Seçim kampanyasında Çin mallarına vergi koymayı vadeden Trump, başkanlık koltuğuna oturduktan sonra bu doğrultuda adımlar attı. Ucuz mal edilen ürünlerin fikir ve tasarımı konusunda Çin'i hırsızlıkla suçlayan Trump, 2018 yılı başlarında "çok aptalca olan ticaret anlaşmaları ve politikalarına son vereceği"ni söylemiş ve gerekli adımları atmıştı. Geçtiğimiz Mayıs ayında ise Çin'in büyüme potansiyelini zayıflatmayı hedefleyen birtakım talepler Çin'in önüne konulmuştu.

Sızdırılan belgelere göre, Çin hükümetinin, uçak üretimi, elektrikli otomobiller, bilgisayar mikroçipleri ve yapay zeka dahil olmak üzere on kilit sektörü birleştiren ve "Made in China 2025" programında ifadesini bulan sübvansiyonları ve yatırım programlarını dondurması isteniyor. Çin'in ABD'deki hassas teknolojilere yatırımına ilişkin kısıtlamaları kabul etmesi talep ediliyor. Cornell Üniversitesi'nde ekonomi profesörü Eswar Prasad, "Liste, müzakere temelinden ziyade teslim olma koşullarına benziyor" derken, temel bir gerçeğe işaret ediyor.

Daha düne kadar sermaye ve meta akışı önündeki engellerin kaldırılmasını savunan ve tüm dünyaya serbest ticareti dayatan ABD, şimdi Çin'in ekonomisine darbe vurmak amacıyla ulusal gümrük duvarlarını yükselterek, sert bir ticaret savaşı yürütüyor.

Siber alanda da mücadele sürüyor. ABD'li yetkililer Çin'i askeri sınırlar elde etmek için siber casusluk yapmakla ve ABD'ye karşı geniş tabanlı bir siber saldırının parçası olarak yaygın politik müdahalelerde bulunmakla suçluyor. ABD'nin siber alanda Çin'le mücadele etmek için ne yaptığı bilinmese de, "2017 Ulusal Güvenlik Stratejisi", "yabancı hükümetlere, suçlulara ve önemli kötü amaçlı siber faaliyetler yürüten diğer aktörlere

karşı hızlı ve sert bir izleme eylemi gerçekleştirilecek" sözleriyle ABD'li "siber savaşçılar"ın aktif olduklarını ilan etmiş oluyor.

ABD teknolojik alanda da Çin'in gelişmesini önlemeyi ve lider konumdaki teknoloji şirketlerinin ticaretini kısıtlamayı hedefliyor. Çin liderliği uzun zamandır, ekonomik ve askeri olarak ABD'ye yetişebilmek için, 21. yüzyılın ekonomisini belirleyecek teknolojilere hakim olmak gerektiği bilinciyle davranıyor. Yapay zeka, beşinci nesil telekomünikasyon (5G), elektrikli araçlar, nanoteknoloji vb. alanlarda büyük yatırımlar yapmış bulunuyor.

ABD'nin bu alana dönük adımlarının sonucusu, 5G kablosuz bağlantının küresel uygulamasına liderlik eden Çin'in telekomünikasyon şirketlerinden Huawei'nin çabalarını sabote etme girişimi oldu. Şirketin iş yapmasını önlemek için Asyalı ve Avrupalı müttefiklere baskı yapıyor. İşi Huawei'nin baş finans memurunu Kanada'da tutuklamaya kadar vardırı. Huawei ürünlerinin ABD'de satışına yönelik yasak dahil olmak üzere saldırının devam etmesi olasıdır. "Teknolojik soğuk savaş" olarak bilinen bu önlemler, Çin hükümetinin Huawei'nin telekomünikasyon ağını askeri sınırları çalmak için kullanmasını önlemek, ABD ve müttefiklerinin güvenliğini sağlamak biçiminde gerekçelendiriliyor.

Diplomatik ve askeri alanlarda da mücadele tırmanıyor. Devasa "İpek yolu" projesiyle Çin, Avrasya, Ortadoğu ve Afrika'da geniş bir yol, tren, liman ve boru hattı ağı oluşturmak, ülkelerin altyapılarını inşa ederek, borç vererek onların ekonomilerini kendine bağlı kılmak, bu yolla çok yönlü etkisini yayıp güçlendirmek istiyor. Washington her yol ve yöntemle bu projeyi baltalamaya çalışıyor.

ABD hükümeti Çin'i askeri olarak da izole etmek ve stratejik seçeneklerini sınırlamak için bir dizi girişimde bulunuyor. Güney Asya'da Hindistan ve Pakistan'ı Çin'den uzak tutma çabalarını yoğunlaştırıyor. Batı Pasifik'te ABD devriye gemilerinin sayısını artırıyor, yerel güçlerle yeni anlaşmalar yapıyor.

Yanı sıra ABD ile Çin arasında, Çin'in Güney Çin Denizi'ndeki tartışmalı egemenlik iddiaları nedeniyle artarak devam eden bir gerilim yaşanıyor. ABD, Çin'in Güney Çin Denizi'ndeki doğal kaynaklar üzerinde hak iddia etmesinin ve bölgedeki ülkeleri sindirme politikasının "yasa dışı" olduğunu dile getiriyor. Çin hükümeti ise "tarihi gerçekleri görmezden gelen ABD'nin, Güney Çin Denizi'nde huzursuzluk yaratmaktan vazgeçmesi" gerektiğini ileri sürüyor. Çin söz konusu deniz sahasının binlerce yıldır Çin'in etki alanı içinde bulunduğunu savunuyor.

Bunlara son haftalarda ABD ile Çin arasında yaşanan konsolosluk kapatma gerilimi eklendi.

ŞİDDETLENEN KRİZ COĞRAFYASI OLARAK ASYA-PASİFİK

21. yüzyılı Asya-Pasifik yüzyılı ilan eden ABD emperyalizmi, Çin'in bölgedeki ekonomik etkisini kırmak, onu askeri olarak kuşatmak ve böylece kendi sınırlarına hapsederek ABD'nin taleplerini kabul ettirmeyi hedefliyor ve Asya-Pasifik hesaplaşmasına hazırlanıyor. Nüfusu ve üretim hacmiyle küresel düzeyde etkin bir güç haline gelen Çin, geleceğin hegemonik gücü olarak görülüyor. Bu gelişmeyi "ulusal güvenlik" sorunu olarak gören ABD, her alanda bunu önlemeye dönük adımlar atıyor. Çin ile gelecekte yaşanabilecek olası bir savaşın hazırlıklarını yapıyor.

Çin ise, ABD'yi doğrudan karşısına almadan ve hegemonya iddiasında bulunmadan onu zayıflatmaya, buna uygun ittifaklar geliştirmeye çalışıyor. Askeri aygıtını modernleştirmeyi, "ipek yolu" projesi gibi girişimlerin yanı sıra uluslararası kuruluşlar üzerindeki etkisini güçlendirmeyi vb. tercih ediyor. Zira bugünkü koşullarda Çin ABD hegemonyasının yerine geçebilecek kapasite ve güce sahip değil. Bu nedenle, ABD'nin kurduğu küresel düzenin alanını daraltmadan, siyaset, ekonomi, savunma, yatırım, eğitim, kültür gibi alanlar üzerinden "barışçı" bir çizgi izlemeyi tercih ediyor.

KIZIŞAN EMPERYALİST HEGEMONYA VE PAYLAŞIM MÜCADELESİ

Emperyalist-kapitalist sistem çok yönlü bunalımlarla sarsılıyor. Ekonomik bunalım, bunun sonucu olarak emperyalist hegemonya ve paylaşım mücadeleleri, bölgesel savaşlar ve gerici iç savaşlar pek çok bölgeyi girdabına almış bulunuyor. Emperyalist savaş cephesi olarak öne çıkan Ortadoğu bir tükenişin batağına çekiliyor. Asya-Pasifik ise kızışan hegemonya mücadelesinin giderek öne çıkan ve gelecekte paylaşım savaşının potansiyel tehlikesini barındıran bir diğer coğrafya haline gelmiş bulunuyor. ABD emperyalizmi çözülüşünü durdurmak ve hegemonyasını kalıcı kılmak için bölgede saldırgan bir politika izliyor.

Bu gelişmeler, zaten baş döndürücü düzeyde olan askeri harcamaların artmaya devam edeceği ve fonların eğitim, sağlık, altyapı ve çevre gibi temel ihtiyaçlardan daha da çekileceği anlamına gelmektedir. Dolayısıyla emperyalist rekabet ve nüfuz mücadelelerinin emekçilere faturası daha da büyüyecektir. Toplumsal bir devrimle durdurulmadığı sürece gezegenimiz tüm canlılarla birlikte büyük bir tehdit altında bulunmaktadır.

Avrupa'da yeni bir militarist mihver mi?

ABD savunma bakanı Mark Esper, Almanya'daki yaklaşık 34.500 ABD askerinin 11.900'ünün "mümkün olan en kısa sürede" hareket edeceğini açıkladı ve geçtiğimiz hafta Almanya savunma bakanı Annegret Kramp-Karrenbauer (CDU) ile bu konuda "iyi bir görüşme" yaptıklarını söyledi.

Esper'in yaptığı açıklamaya göre, İtalya ve Belçika'nın yanı sıra NATO üyesi Polonya ve Baltık devletleriyle de uygun anlaşmalar yapılması koşuluyla 5.600 asker bu ülkelere aktarılacak. 6.400 askerin ise ABD'ye geri dönmesi planlanıyor.

ABD askeri güçlerinin Stuttgart'da bulunan Avrupa merkezi ise Belçika'nın Mons kentine taşınacak. Trump'ın, ABD'nin askeri varlığını üçte bir oranında azaltılması yönündeki kararının gerekçesi, Almanya'nın silahlanmaya GSYİH'sinin yüzde 2'sini harcamaması olduğu söylene de, İtalya ve Belçika'nında askeri harcamaları da yüzde 2'nin altında. Buna rağmen ABD askerlerinin bu ülkelere kaydırılmasının asıl amacını, Esper'in, bu çekilme ile ABD silahlı kuvvetlerinin "stratejik esneklikleri" artacaktır sözleri açıklıyor.

ÇEKİLME NASIL DEĞERLENDİRİLDİ?

ABD askerlerinin küçük bir bölümünün Almanya'dan çekilecek olması Almanya'da değişik tepki ve değerlendirmelere konu oldu.

SPD'nin Federal Meclis Savunma Komitesi Başkanı Wolfgang Hellmich, kısmi çekilmenin Almanya ve Avrupa'nın güvenliği için önemli bir sonuç doğuramayacağını söylerken, Federal Dışişleri'nden SPD'li Michael Roth ise bunu "Avrupa egemenliğini güçlendirme fırsatı" olarak gördüğünü açıkladı ve "Av-

rupa'nın dünyadaki rolünü güçlendirip kendi ayakları üzerinde durma" zamanının geldiğini söyledi.

CDU'da başkan adaylarından Friedrich Merz, alınan kararı "Avrupa için yenilenmiş bir uyanma çağrısı" olarak yorumladı ve "kita artık kendi güvenliği için daha fazlasını yapmalı" dedi. CDU'nun bir diğer başkan adayı Norbert Röttgen de, Avrupa'da sadece ortak dış politika üzerinden bir "gönüllü devletler grubu" oluşturulmasını önerdi.

Liberal parti FDP ise, ABD'nin çekilmesini Rusya'ya verilen bir taviz olarak yorumladı ve hayal kırıklığını dile getirdi. Liberallerin bu miyoplığına karşın, 30 Temmuz tarihli Neue Zürcher Zeitung'da yapılan bir yorumda, bunun "büyük bir stratejik yeniden konumlanma" ile ilgili olduğu belirtilerek, bu "zaten Trump'dan önce ortaya çıkan bir durumdur ve bunun Avrupa ile çok az ilgisi vardır, daha çok Çin'i Pasifik'te kuşatmayı içeren hedef ile ilgisi var"dir sözleriyle gerçeğe yakın en yorumu yaptılar.

ANTI-AMERİKANCI AÇIKLAMALARLA HEDEF ŞAŞIRTMA

Die Linke'nin (Sol Parti) eş başkanı Bernd Riexinger, Trump'ın birliklerini Almanya'dan çekmesinden mutluluk duyduğunu ancak ABD silahlı kuvvetlerinin sorunlu kısımlarının ülkede kaldığını, örneğin uluslararası drone cinayetlerinin yöneltildiği yer olan Ramstein askeri üssünün yerli yerinde durduğunu söyledi. Riexinger'e göre, nükleer silahların durumunda da bir değişiklik olmadı.

Anti-amerikancı açıklamalarda bulunan Riexinger, aynı günlerde, ABD askerlerinin çekilmesini Avrupa'da yeni

bir militarist mihver için bir olanağa dönüştürme planlarını ortaya koyan büyük tekellerin sözcülerinin açıklamalarına karşı tutum almaktan ise itinayla kaçındı. Oysa Alman emperyalizminin öne fırlamak için uzun bir süredir fırsat kolladığını herkesten çok bu reformistler biliyorlar.

MİLİTARİST MİHVER İÇİN KOLKOLA!

AB Komisyonu başkanı Ursula von der Leyen ise, Avrupa'nın dünyada iddia sahibi olabilmek için askeri yetkinliğini güçlendirmesi gerektiğine işaret ederek, "gücün dilini de kullanmayı öğrenmek zorundayız" dedi ve "güvenlik politikaları alanında Avrupa'nın kendi kaslarını geliştirmek zorunda olduğu"-nun altını çizdi.

Yapılan açıklamalar, Alman emperyalist devletinin bu durumu, Almanya'nın ve Avrupa'nın güvenlik zaafiyeti yaftasıyla başlattığı militaristleşme politikalarının bir manivelası yapacağını gösteriyor.

Avrupa'da "gönüllü devletler grubu" adı altında yeni bir mihver mi, başka bir biçim altında bir militarist merkez mi ortaya çıkacak? Bu bugünden kestirilemeye de, Avrupa'nın "gücün dilini öğrenerek", "kendi kaslarını geliştirme"ye daha çok yöneleceğini söyleyebiliriz. Bu çekilme ABD silahlı kuvvetlerinin "stratejik esneklikleri"nin artmasına mı yarayacak, yoksa Avrupa'da yeni bir emperyalist güç merkezinin doğumuna mı ebek yapacak? Her iki durum da evrenimizin büyük emperyalist çatışmaların girdabına sürüklenmesine yol açacaktır. Emekçi halkların örgütlenerek kendi kaderlerini kendi ellerine almalarının dışında hiçbir güç bu çılgın gidişe karşı koyamaz.

Siyonist rejim zor durumda!

İç politikada derinleşen sorunlar ve bölgede yaşanan gelişmeler İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'yu köşeye sıkıştırmış görünüyor.

Trump'ın desteğine yaslanan Netanyahu, Batı Şeria'nın üçte birini ilhak edeceğini seçim vaatlerinden biri olarak kullanmıştı. Trump'ın onayı ile 1 Temmuz'u ilhak tarihi ilan etmişti. Ancak bu küstah planı bugüne kadar uygulayamadılar.

Kuşkusuz bu bir karar değişikliğinden kaynaklanmıyor. Zira ilhak siyonist rejimin temel politikalarından biri, hatta ilkidir. Siyonistler değişik etkenlerle kararı uygulamayı ertelemiş bulunuyorlar.

Batı Şeria'nın ilhaki konusunda geri adım atmaları, siyonist rejimin eski gücünü kaybetmekte olduğu yorumlarına neden oluyor. Siyonist basında bile bu yönde yorumlar yapılıyor.

TOPLUMSAL MUHALEFETE KARŞI FAŞİST ÇETELER

İsrail'de başlayan hükümet karşıtı gösteriler kitlesellik ve kararlılık bakımından öncekilerden farklı. Netanyahu'nun istifasını da talep eden göstericiler, kaba şiddete başvuran polisle çatışıyor. Hala yolsuzluk-rüşvet dosyaları ile uğraşan Netanyahu ve hükümeti, Covid-19'la mücadele konusunda da başarısız kaldı. Vakalar son günlerde en yüksek rakamlara ulaştı. Ekonomideki daralma ise, siyonist rejimin vaat ettiği "yüksek refah"ın yok olmaya başladığını gösteriyor. Yahudilerin İsrail'e göçünü teşvik etmek için başvuru "güvenli ve müreffeh İsrail" propagandası artık etkili olamıyor. Henüz yaygın olmasa da, özellikle genç

kuşaklarda İsrail'i terk etme eğiliminin geliştiğinden söz ediliyor.

Bu koşullarda gerçekleşen kitle eylemlerine siyonist rejimin azgın polis şiddetiyle saldırması, dahası Netanyahu partisine bağlı faşist çetelerin göstericilerin üzerine salınması, İsrail'de yeni bir duruma işaret ediyor. Zira kaba şiddet Filistin halkına karşı kullanılıyor, Yahudilerin demokratik haklarını kullanmalarının önüne ciddi engeller çıkarılmıyordu. Bu kez rejim polisi göstericilere saldırtmakla yetinmedi, faşist çeteleri de sokaklara saldı. İsrail medyasında çıkan bazı yorumlarda, bu durumun iç savaş tehlikesi yarattığı bile savunuldu.

İsrail İç Güvenlik Bakanının polis şefine "göstericilerin kafasını kırın" diye talimat verdiği medyaya yansıdı. Göstericiler de Netanyahu'nun çetelerinin başını kırmak gerektiğini yine medya aracılığıyla söylüyorlar.

İktidarın bu krizleri yakın dönemde aşabilme şansı görünmüyor. Bu ise toplumsal muhalefetin daha güçlü eylemlerle sokaklarda kalma ihtimalini yükseltiyor.

İSRAİL ORDUSU KENDİ KENDİNİ VURDU

Son günlerin esas skandalı, İsrail ordusunun Lübnan sınırında kendi mevzilerini top ateşine tutması oldu. Skandalın İsrail ordusundaki panikten kaynaklandığı belirtiliyor. Olay, Hizbullah'ın olası bir saldırısına karşı İsrail ordusunun havadan ve karadan Lübnan sınırına yığınak yaptığı bir zamanda yaşandı.

İsrail savaş aygıtı 20 Temmuz'da Suriye'nin başkenti Şam yakınlarında bir hedefi bombalamış, biri Hizbullah mensubu beş kişi öldürülmüştü. Saldırının ardından İsrail, BM'nin Lübnan'daki temsilcisi aracılığıyla Hizbullah'a mesaj göndererek özür diledi. Ancak Hizbullah liderliği İsrail'in mesajına yanıt vermedi. Hizbullah Genel Sekreteri Şeyh Naim Kasım, İsrail saldırısına uygun gördükleri zamanda karşılık vereceklerini açıkladı.

Bu açıklama üzerine İsrail ordusu alarma geçerek Lübnan sınırına yığınak yaptı. Birkaç gün önce basına açıklama yapan Netanyahu, Hizbullah'a bağlı üç kişilik bir timin İsrail sınırını aşarak saldırı düzenlemek istediğini, ancak bunun

engellendiğini iddia etti. Bu esnada İsrail topçusu dakikalar süren yoğun bir atışla İsrail askerlerine ait mevzileri hedef aldı. Olayın açığa çıkması İsrail'de skandala neden oldu. Muhalefet Netanyahu'ya ağır eleştirilerde bulundu. Bu esnada bölgede yaşayan İsraililer panik içinde kaçarken, İsrail askerleri bazı mevzileri terk ettiler.

Konuya ilişkin açıklama yapan Netanyahu, İran ile Hizbullah'ı hedef aldı. İsrail'in saldırılara sert bir şekilde karşılık vereceği tehditleri savurdu. Hizbullah ise, olayla bir ilgisinin olmadığını, İsrail ordusunun kendi kendisiyle çatıştığını, kendilerinin yanıt verme haklarının ise saklı olduğunu ifade etti. Bunun üzerine İsrail ordusu Lübnan sınırındaki alarmı üst seviyeye çıkardı.

Olay günlerdir İsrail kamuoyunun gündemini işgal ediyor. Muhalefetteki bazı siyonist şefler durumdan duydukları rahatsızlığı dile getirdiler. Netanyahu'ya yüklenen eski İsrail Savunma Bakanı Liberman, olayla ilgili yaptığı açıklamada "Şam'da bir Hizbullah militanını öldürdük, Kuzey cephesi altüst oldu. Bu durum Hizbullah'ın psikolojik savaşta inisiyatifini ele geçirdiğini gösteriyor." dedi. Medyada Hizbullah'ın nasıl karşılık vereceğine dair tartışmalar sürüyor.

İçeride sıkışan Netanyahu'nun keskin açıklamalar yapmaya devam etme ihtimali yüksek görünüyor. Yine de yolsuzluk-rüşvet batağına saplanmış olan siyonist şefin paçasını kurtarması kolay değil. Gelişmelerin toplamına bakıldığında, sadece Netanyahu'nun değil, siyonist rejimin de sarsıntılar geçirmeye başlayacağına dair belirtiler artıyor.

ABD emperyalizmi "Sezar Yasası"na dayanarak yeni yaptırımlar başlattığını açıkladı.

ABD yönetimine Suriye devletiyle ilişkili kişi ve kuruluşlara ekonomik yaptırım uygulama yetkisi veren "Sezar Suriye Sivil Koruma Yasası" Aralık ayında imzalanmış, bu kapsamda ilk yaptırım kararı geçen ay çıkarılmıştı.

ABD emperyalizminin temsilcisi Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, dün yaptığı yazılı açıklamayla yeni yaptırım listesinden bazıları ve "nedenlerini" açıkladı. "14 yeni yaptırım kararıyla Esad rejimine

ABD'den Suriye'ye yeni yaptırım

karşı kampanya"yı sürdürdüklerini söyleyen Pompeo "en korkunç zulümlerinin kurbanlarının anısına" bu kararı aldıklarını iddia etti.

Dünyanın dört bir yanında ezilen halkların kanını akıtan ABD emperyalizminin sözcüsü pişkince "Esad rejiminin ordusu, vahşilik, baskı ve yolsuzluk sembolü haline gelmiştir. Yüz binlerce

insanı öldürdüler, barışçıl protestocuları tutuklayıp işkence ettiler, okulları, hastaneleri ve pazar yerlerini insan hayatını önemsemeksizin yok ettiler" ifadelerini kullandı.

Yeni yaptırım kararına göre General, Zuheyr Esad ve Zuheyr Esad'ın oğlu Kerem Esad'ın yanı sıra Beşar Esad'ın oğlu Hafız Esad da listeye eklendi.

Pompeo, kişiler dışında Suriye ordusuna bağlı 1. Kolordu'nun da yaptırım kapsamına alındığını belirtti.

Bölgedeki işbirlikçi devletler ve sahadaki dinci-gerici çeteler eliyle Suriye'den istediğini alamayan Amerikan emperyalizmi, Sezar Yasası ve ekonomik kuşatmayla Suriye halklarına yeni bir yıkım dayatmış bulunuyor. Böyle bir tabloda ABD emperyalizminin sözcülerinin "Suriye'de siyasi bir çözüme ulaşılması"ndan bahsetmesi ikiyüzlüklerinin ve pişkinliklerinin yeni bir dışa vurumu oluyor.

Beyrut Limanı'nda patlama

Beyrut'ta yaşanan patlamada 100 kişinin yaşamını yitirdiği, 4 binin üzerinde de yaralı olduğu söyleniyor.

Patlamanın ardından Yüksek Savunma Konseyi, başkentte 2 hafta olağanüstü hal (OHAL) ilan etti. Cumhurbaşkanı Mişel Avn'ın daveti üzerine gerçekleşen toplantının akabinde Savunma Konseyi'nden yapılan açıklamada, Beyrut'ta 18 Ağustos'a kadar 2 haftalık OHAL ilan edilmesine karar verildiği belirtildi.

diği belirtildi.

Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Avn, Beyrut Limanı'ndaki patlamada 6 yıldır bir depoda tutulan 2 bin 750 ton amonyum nitratın infilak ettiğini belirtti.

Buğday silolarının patlamada yandığı, Beyrut'taki ilaç depolarının %90'ının da patlamadan zarar gördüğü söyleniyor. Patlayan binalarda onlarca kişinin bulunduğu ve bunların çoğunun öldüğüünün altı çiziliyor.

Patlamadan dolayı havaya zehirli gazlar yayıldığı belirtilirken, sağlık emekçileri, Beyrut'taki hastanelerin dolu olduğunu söylüyor. Kayıpların yakınlarının ise, haber almak için hastanelerin etrafında toplandığı söyleniyor.

Ekonomik krizin derinleştiği, Suriye'ye uygulanan ABD ambargosunun Lübnan ekonomisini vurduğu bir dönemde gerçekleşen patlamanın sorunu daha da derinleştirilmesi kaçınılmaz olacağı

belirtiliyor. Patlamadan zarar gören çevredeki işyerlerinde çalışan binlerce işçi ya da memurun ise bir dönem için işsiz kalacağı vurgulanıyor.

Beyrut atmosferinin zehirli gazlarla dolduğu ve halkın sağlığı açısından risk oluşturduğu belirtiliyor.

Devlet aygıtının dağınıklığı, işe almada adam kayırmacılığın devam ettiği Lübnan'da, bu ise hem yolsuzluk ve rüşvetin, hem teknik işlerin ve güvenlik önlemlerinin yetersiz olmasına yol açıyor.

Patlamada ihmal, sorumsuzluk, keyfi yönetim, işin uzmanı olmayanların sorumlu mevkilerde bulunmalarının rolü olduğu ifade ediliyor.

Gümrük depolarında bulunan maddelerin ne olduğu henüz açıklanmış değil.

Patlamanın şiddeti ve yarattığı yıkım, depolarda büyük miktarda zehirli maddelerin bulunduğu göstergesi kabul ediliyor.

Körfez şeyhlerinin finanse ettiği güdümlü medya, henüz patlama hakkında somut bir bilgi yokken, Hizbullah'ı hedef alan yayınlara başladı. Ortaya attıkları yalana göre İsrail'in Hizbullah'ın silah depolarını bombaladığı yönünde haberler yapıldı.

Lübnan halkı büyük bir facia yaşarken, körfez şeyhleri takımı, felaketi Hizbullah'a saldırmak için fırsat saydılar. Halk felaketle uğraşırken, şeyh takımı sefil çıkarları için yalan haberler yaymaya başladılar. Ancak yalanları kısa sürede ifşa oldu.

Yıl 1945. 6 yıldır süren II. Emperyalist paylaşım savaşının son zamanları. O yıl insanlık, yeni bir facia ile tanıştı: Atom bombası. 6 ve 9 Ağustos 1945 tarihinde, Amerika Birleşik Devletleri, önce Japonya'nın Hiroşima kentine ardından Nagazaki'ye atom bombası attı. "Küçük oğlan" ve "Şişman adam" isimlerinin takıldığı bu kitle imha bombaları Hiroşima'da 140 bin kişinin, Nagazaki'de ise 74 bin kişinin canını aldı. Daha sonra atom bombasının etkisiyle ölenlerin toplam sayısı 450.000'e ulaştı.

"Anlaşmaz barış olmaz" diyen Japonya'yı yenmek, Hitler faşizmini tarihin çöplüğüne gönderen Sovyetler Birliği'ne göz dağı vermek ve hegemonya savaşında galip gelmek için bu hamleyi yapmıştı ABD emperyalizmi. Katliam aylar öncesinden "titizlikle" planlanmışlardı. Japonya'nın askeri mühimmat ve üretim merkezlerinden olan ve işçi kentleri olarak bilinen bu 2 şehir hedef tahtasına konulmuştu. Japonların hayat ve hareket tarzlarını araştırarak onların en çok dışarıda oldukları saati saptamış, önceden belli adalara "Şişko adam" ver-

"Çocuklar öldürülmesin, şeker de yiyebilsinler..." *

dikleri atom bombasına benzer türlerde bombaların atışları gerçekleştirilmiş ve atılacak olan atom bombasının etkisini ölçebilmek amacıyla Japonya'da seçilen dört kente Mayıs ayından itibaren hava saldırısını yasaklamıştı ABD. Ayrıca bu hava saldırısı kesintisi "Orada hava saldırısı olmuyor" söylentileri ile Japon halkının bu kentlere yoğun olarak göç etmesine neden olmuştu. Kısacası en ince ayrıntısına kadar vahşice planlanan bir katliamdı söz konusu olan.

Katliamların ardından Japonya koşulsuz bir şekilde yenilgisini ilan etti. Patlamaların ardından birçok insan tıbbi yardım alamadığı için yaşamını yitirdi. Birçok kişi de yardım götürmek için gittiği kentlerde yüksek radyasyona ve radyoaktif yağmura maruz kalmaktan kaynaklı yaşamını yitirdi. Bombaların etkisi yıllarca sürdü, sürmeye de devam

ediyor. Çocuklar sakat doğdu, yüzbinlerce insan radyasyon nedeniyle kansere yakalandı. Katliamın ardından kitle imha silahlarını meşrulaştırmaya çalışan ABD ve İngiltere, atılan bomba ile savaşın erken bittiğini ve böylece daha az insanın öldüğünü savundu!

Katliamın ardından tam 75 yıl geçti. 75 yıl içerisinde, genel patlayıcılardan farklı olarak daha fazla ve uzun erimli zarar vermek amacı ile kullanılan nükleer silahlanma yarışına girdi emperyalist devletler. Emperyalist-kapitalist barbarlık düzeninin insanlığa karşı işlediği suçların listesi kabardıktr. Tüm ülkelerde azınlıklara karşı yürütülen katliamlar, I. ve II. emperyalist paylaşım savaşlarında yaşamlarını kaybeden milyonlarca insan, 1930'larda yükselen faşizm ve Holokst katliamı gibi niceleri... Vietnam ve Cezayir'de bağımsızlık mücadelesi

veren halklara karşı acımasızca yürütülen savaşlar, günümüzde sürmekte olan ve milyonlarca işçi ve emekçinin canını alan, dinci-gerici çeteler eliyle halklara vahşeti yaşatan, göç yollarında insanların hayatlarının çalınmasına neden olan Suriye'de, Libya'da ve Ortadoğu'da süren savaşlar... Tüm bunlarla birlikte halen daha emperyalistler nükleer silahlanma yarışı içerisinde güç gösterilerine kalkışıyor, insanlığı yeni felaketlere sürüklemek için adeta birbirleri ile yarışıyorlar. Şu an resmi raporlar ile bilinen kadarı ile en az 14 ülkede 15 bini aşkın nükleer silah mevcut.

Bu sistem, insanlığa acıdan, savaştan, açlık ve yoksulluktan başka hiçbir şey sunmuyor. Kapitalizmin tarihi tüm bu acılardan ibarettir. Savaşları, katliamları, yeryüzündeki acıları silecek olan, işçi sınıfının örgütlü gücüdür! Çocukların öldürülmediği, şeker de yiyebildikleri bir dünya için mücadeleyi yükseltelim.

*Nazım Hikmet'in Hiroşima için yazdığı "Kız çocuğu" şiiri.

Kontrolsüz plastik üretimi gezegeni tehdit ediyor

Kapitalizm insanlık için olduğu kadar, gezegenimizin doğal dengesi ve dolayısıyla tüm canlılar dünyası için de son derece ölümcül bir tehdit haline gelmiştir.

Araştırmacılar Dr. Costa Velis, üretim ve tüketim böyle devam ederse 2040'a kadar okyanuslara ve toprağa, dolayısıyla gıdalara karışacak plastik miktarının iki kattan fazla artarak 29 milyon tona ulaşacağını ifade etti.

Birden fazla kuruluş ve üniversitenin ortak hazırladığı "Breaking the Plastic Wave" (Plastik Dalgayı Kırma) adlı rapora göre; küresel önlemler alınmadığı takdirde 20 yıl sonra denize ve karaya saçılan plastik atıklar 1 milyar 300 milyon tona ulaşacak. 2018 yılında yapılan bir araştırmaya göre ise Akdeniz'den alınan derin deniz örneklerinin yüzde 92,8'inde plastiğe rastlandı. Ayrıca bu havzada her 4 metrekareye 1 plastik atık düşüyor. Plastik atıkların bugün çevre üzerinde yarattığı hasar tüm canlı yaşamını tehlikeye sürüklüyor.

Bilim insanları, her geçen gün plastiğin farklı şeylere nüfuz ettiğini ortaya koyuyor. Plastik kirliliği, Türkiye dahil olmak üzere tüm dünyayı meşgul eden en acil çevre sorunlarından biri. Kapitalizmin insan ve çevre sağlığını hiçe sayan üretim hırsı insanı, hayvanı, vahşi yaşamı ve gezegenimizi olumsuz yönde etkiliyor.

Kapitalistler, işlevsel özellikleri ve düşük maliyeti nedeniyle plastiği yaygın bir şekilde tercih ediyorlar. Uluslararası bir ekonomi örgütü olan OECD'nin raporuna göre plastikler, gezegendeki en çok üretilen malzemelerden biridir: 1950'lerde dünya çapında 2 milyon ton plastik üretilirken, 2015'te bu oran yaklaşık 380 milyon tona ulaştı. Ancak bugün bu plastik atıkların sadece %15'i geri dönüştürülüyor. Aynı zamanda her yıl çıkarılan ham petrolün %4'ü plastik üretimi için kullanılıyor. Bunun sebebi ise üretiminin ucuz ve görece kolay olması, çok çeşitli özelliklerde malzemelerin basit ham maddelerden üretiliyor olması ve kullanım

alanının çok geniş olmasıdır.

Atık plastiklerin olumsuz etkileri, sadece geniş bir çevreye yayılmasıyla sınırlı değil. Aynı zamanda plastik üretimi, nakliyesi ve nihai atık arıtımında kullanılan enerji nedeniyle de yılda yaklaşık 400 milyon ton sera gazı (GHG) emisyonundan dolayı da olumsuz etkilerini gösteriyor. Bu da küresel dönüşümün hızlanmasının başlıca sebeplerinden biridir.

Plastik, üretim aşamalarında çevreye ciddi zararlar veriyor. Fakat daha ciddi boyutta olan sorun plastiğin atık haline geldikten sonra doğada birikmesidir. Araştırmalar, plastiğin mikroplastikler halinde sofradan balığa kadar pek çok yiyecekte insanlara geçtiğini ortaya koyuyor. Bu ise hormonal yapının bozulmasına ve üreme sağlığının olumsuz yönde etkilenmesine neden oluyor.

Plastiğin doğada 400 yılda çözündüğüne dair yaygın bir kanı bulunsa da, bu konuda bilimsel bir veri bulunmuyor. Bu tür maddelerin yapısal olarak dayanıklı

ve kararlı olmaları doğada parçalanmalarını engelliyor. Bu da demek oluyor ki, ilk üretilen plastikler hala dünya üzerinde canlı yaşamı tehdit etmeye devam ediyor. Bunun başlıca sorumlusu ise, plastikleri piyasaya süren kapitalistlerin neden oldukları çevresel etkilerin maliyetini üstlenmekten kaçmalarıdır.

"Gelişmiş" kapitalist devletlerin plastik atık geri dönüşüm politikaları da maliyeti yüksek önlemleri almamak ve bu atıkları denetimin az olduğu, ucuz işgücünün bulunduğu "gelişmekte olan" ülkelere atıkları göndermek şeklindedir.

İçinde yaşadığımız kapitalist sistem daha fazla kâr hırsıyla tüm canlıların yaşamını felakete doğru sürüklüyor. Kapitalistler nehirleri, ormanları, tüm yeryüzünü sermayeye çevirme hırsıyla hareket ediyorlar. Kapitalist sistem hakim olduğu sürece bunun başka türlü olması da mümkün değil. Bu felaketler karşısında gezegenimize sahip çıkmak, yaşam hakkımıza sahip çıkmak demektir. Canlılarla birlikte doğanın da özgürce var olabileceği tek seçenek sosyalizmdir. Üretim ve tüketimin doğa ile uyumlu ve kontrolü yapılması gezegeni kirlilikten korur. İnsanlığı ve diğer canlıları, ancak üretimin insan ve doğa sağlığına uygun şekilde gerçekleştirildiği koşullar, yani sosyalizm yok olmaktan kurtulabilir.

Kaynaklar:

*OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development)

*<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-53531186>

*<https://www.gazeteduvar.com.tr/yazarlar/2018/12/21/plastik-hakkinda-ki-7-yanlis/>

*<http://bilimveaydinlanma.org/kapitalizmin-yol-actigi-plastik-sorunu-nedir-nasil-basedecegiz/>

K. DÜŞGÖR

Bilim insanları, deniz seviyesinin yükselmesi nedeniyle oluşan sel ve taşkınlar nedeniyle gelecek 30 yılda 23 milyon kişinin etkilenebileceği uyarısında bulundu.

Guardian gazetesinin 'Scientific Reports' adlı dergide yayımlanan küresel araştırmaya dayandığı habere göre, sera gazı emisyonunda kısmen düşüşler yaşanabilecek olsa da, insanların etkisi, kasırgaların artışı ve denizlerin kabarmasıyla sel ve taşkınlar daha sık görülebilecek.

En kötü ihtimal olarak, sera gazı emisyonunun artması ve deniz seviyesinin yükselmesine adapte olmak durumunda kalan kıyılarda, küresel gayri safi hasılanın yaklaşık yüzde 20'sine denk gelen, 14.2 trilyon dolarlık varlıkların bu yüzyılın sonuna kadar yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalabileceği belirtili-

"23 milyon kişi 'sel ve taşkınlarla maruz kalacak'"

yor.

Araştırmada sel ve taşkınlar açısından en riskli görülen bölgeler şöyle sıralanıyor: Güneydoğu Çin, Avustralya'nın kuzeyi, Bangladeş, Batı Bengal, Hindistan'da Gujarat.

ABD'de Kuzey Carolina, Virginia, Maryland, Britanya, Fransa'nın kuzeyi ve Almanya'nın kuzeyi de riskli alanlardan sayılıyor.

Araştırmaya göre, küresel ısınmayı bu yüzyılın sonuna kadar 2 C derecenin altında tutması beklenen sera gazı emisyonu seviyesinin korunması durumunda bile, deniz seviyesinin yükselmesi ve ka-

sırgaların artması riski devam edecek.

Raporun yazarlarından Melbourne Üniversitesi öğretim görevlisi Prof. Ian Young, Guardian gazetesine şu yorumu yaptı: "Kesinlikle sera gazı emisyonunu hafifletmemiz gerekiyor ama bu sorunu çözmeyecek. Deniz seviyesi her halükârda yükselecek, bugün emisyonu düşürsek bile deniz seviyesi yükselmeye devam edecek çünkü buzullar yüzlerce yıl erimeye devam edecek."

Sel altında kalan çok büyük alanlar var, alt yapı ve dolayısıyla ekonomi üzerinde de büyük etkisi oluyor. Sera gazı emisyonunu hafifletmenin çok büyük

etkisi yok. Bu duruma ayak uydurmamız lazım. Ya ağır mühendislik çözümlerine bakmalıyız ya da planlı çekilmelere, nüfusları taşımaya odaklanmalıyız. Bu oldukça zor. Ya da kıyılarda doğa temelli savunma sistemleri olacak."

Melbourne Üniversitesi baş araştırmacılarından Ebru Kirezci de "Deniz seviyesinin yükselmesine ve iklim değişikliğine uyum sağlamalıyız" dedi ve şu tavsiyelerde bulundu: "Bundan tek çıkış yolu uyum sağlamak. Deniz duvarlar, bentler inşa etme, hava tahminleri, uyarı sistemleri veya kıyılardan çekilme, kıyılarda yaşayanların daha güvenli bölgelere taşınması gibi riski hafifletecek stratejileri benimsememiz gerekiyor."

Rapora göre bugün dünya genelinde yaklaşık 148 milyon kişi sel ve taşkınlarla maruz kalıyor.

Zeliha yoldaş bir yıl önce aramızdan ayrıldı

Anısı mücadelemizde yaşayacak!

Nazım Hikmet, rubai'lerden birinde, "Güzelim Dünya Elveda ve Merhaba Kâinat" demişti. Zeliha yoldaş bir yıl önce kainat yolculuğuna uğurlamıştık.

Sınıf bilinçli-devrimci işçi kimliği ile öne çıkan Zeliha yoldaş, son soluğuna kadar bu duruşunu sürdürdü. Yoldaşlarının, dostlarının, yakınlarının tüm anlamları buna tanıklık ediyor. Hayata veda etmesinden sonra yapılan anmada partisi TKİP adına yapılan konuşmada da bu duruşun altı özenle çizilmiştir.

Belli üstünlükleri kişiliğinde birleştirmeyi başarmasıyla dikkat çeken yoldaşın yaşamına/mücadelesine dair tanıklıklar, ek bir şey söylemeyi gereksiz kılıyor.

ENTERNASYONAL DEVRİMCİ İŞÇİ KİMLİĞİ

Zeliha yoldaş Türkiyeli bir devrimci olduğu kadar, Almanya'da devrimci sınıf çalışmasını tutkuyla sürdürdü. Türkiye'deki işçi direnişlerine coşkuyla destek verirken, sınıf bilinçli metal işçisi kimliği ile Almanya'da enternasyonal dayanışma ağlarının oluşturulması için de koşuyordu.

Türkiye'deki devrimci mücadele ile güçlü bağlar kurarken, enternasyonal dayanışmanın, enternasyonal mücadelenin önemini göz ardı etmedi. Hem cenaze törenine hem anmasına farklı halklardan devrimcilerin katılması, yoldaşın geliştirdiği enternasyonal ilişkiler hakkında fikir veriyordu.

ZOR DÖNEMLERDE DEVRİMCİ KİMLİĞİ KORUYABİLME KARARLILIĞI

Erken yaşta devrimci mücadeleye katılan Zeliha yoldaş, sosyalizm davasına olan bağlılığını son anına kadar korumuştur.

Bu süreçte Türkiye'de askeri faşist cunta dönemi, ilk katıldığı harekette parçalanma, 89 çöküşü yaşanmış, gerici dalgası kabarmış, mücadele dışında kalanların sayısı tahminlerin ötesinde olmuştur. Ancak tüm bu netameli olaylara rağmen onun sosyalizme olan inancı sapsağlam kalmıştır.

Yoldaş davaya bağlı kalmakla yetinmemiş, sınıf bilinçli işçi olmanın da avantajıyla önce EKİM'le ardından devrimci sınıf partisi TKİP ile mücadele alanlarının da buluşma onuruna da erişmiştir.

Zeliha yoldaş bir yıl önce kainata merhaba demiş olsa da, mücadelemizden yaşamaya devam ediyor.

GREV VE DİRENIŞLERİ COŞKUyla KARŞILAMAK

Almanya'da öncü bir metal işçi olarak mücadele ederken, Türkiye'de gerçekleşen grev ve direnişleri coşkuyla karşılayan yoldaş, dayanışma örgütlemenin öncülerinden biri olmuştur. 2000 yılı açlık grevi/ölümü orucu direnişinden Tekel direnişine, Greif'ten Metal Fırtnası'na, Cumartesi Annelerinin mücadelesine kadar bütün direnişlerle aktif dayanışma içinde olmuştur. Bu sadece bireysel bir dayanışma değildi elbet. Zeliha yoldaş dayanışma ağları kurmaktan, dayanışma eylemleri örgütlemeye, direnişleri ziyaret etmek için heyet oluşturmaya kadar uzanan çok yönlü bir dayanışma faaliyetinin öznesi olmuştur.

"SABIR TAŞI OLMAKTAN BAŞKA ÇAREMİZ YOK"

Sosyalizm davasına bağlı olan yoldaş, bunun ancak işçi sınıfının bilinçli/örgütlü devrimci eylemiyle gerçekleşebileceğinin farkındaydı. Ama yoldaş, içinden geçtiğimiz dönemde devrimci sınıf partisinin proleter kitlelerle bütünleşmesinin zorluğunu bizzat kendi deneyimlerinden

de biliyordu.

Sınıf çalışmasında mesafe kat etmenin zorluğunu bilen Zeliha yoldaş, "Sabır taşı olmaktan başka çaremiz yok" diyordu. Bu ifade hem fabrika çalışmasında sınıfı devrim davasına kazanmanın önemi hem bu alandaki güçlükler konusunda bilincinin berrak olduğuna işaret ediyordu.

"DÜRÜST DEVRİMCİLER OLARAK KALIN"

Son günlerini yoldaşlarıyla/dostlarıyla geçiren Zeliha yoldaşın devrime-sosyalizme olan inancını vurgulamak için özen göstermesi kayda değerdir. Yaşamının son demlerinde sergilediği bu metanet, sosyalizm davasına bağlılığının sağlam bir sınıf bilince dayandığını gösterir. Yoldaşlarının "bizden istediğin bir şey var mı" sorusunu, "Dürüst devrimciler olarak kalın" diye yanıtlaması tesadüf değil.

Onu anlatan eşi/yoldaş, Zeliha'nın veda etmeden önce kendisinden iki istekte bulunduğunu; birincisi, çocuğunun ve torunlarının da devrimci mücadeleye omuz vermesi, ikincisi ise sahip oldukları bir takım maddi birikimlerin mücadelesinin hizmetine sunulması olduğunu

belirtti. Bu tutum sınıf bilincinin nasıl da berrak olduğunun çarpıcı bir anlatımıdır.

ÖLÜME BİR SOLUK KALA NEŞE VE UMUT SAÇMAK

Son günlerinde onu ziyaret eden yoldaşları/dostları, Zeliha yoldaşın ölümü bir soluk kala etrafına neşe ve umut saçtığına tanıklık ettiler.

Bu dikkat çekici tutum kendiyile barışık bir ruh halinin, doğru safta olmanın sağladığı gönül rahatlığının, ideallerinin gerçekleştirilmesi mücadelesinin devam edeceğine duyulan sağlam güvenin dış vurumuydu. Bunu pek az kişi başarabilir.

"DOSTLUĞU VE İNSANLIĞI ZİRVEDE YAŞAMAK"

Devrimci olmanın, yani tereddütsüz bir şekilde doğru safta yer almanın sağladığı manevi kuvvet, yoldaşın son günlerindeki sözlerinde belirginleşiyordu. O, ölümüne günler kala "İnsan devrimci-komünist olunca dostluğu ve insanlığı zirvede yaşıyor." demişti yoldaşlarına.

Zeliha yoldaş bir yıl önce kainata merhaba demiş olsa da, mücadelemizden yaşamaya devam ediyor.

Dinci-gerici iktidarın üniversite parolası “Yaptım, oldu!”

Geçtiğimiz günlerde YÖK tarafından yayınlanan tercih kılavuzu belli değişiklikleri beraberinde getirdi. Bunlardan biri, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi (AUZEF) bünyesinde psikoloji lisans eğitiminin açılacağı ilan edilmesi oldu. Karar, duyulduğu ilk anda birçok öğrencinin, psikoloji bölümü öğretim görevlilerinin ve psikoloji alanında çalışanların tepkisini çekti. İstanbul Üniversitesi önünde bir araya gelen farklı üniversitelerden psikoloji bölümü öğrencileri karara karşı açıklama gerçekleştirerek, itiraz dilekçelerini rektörlüğe sundular.

Psikoloji lisans eğitiminin, AUZEF’te de verileceğini öğrencilerden akademisyenlere işin öznesi olan kurum ve kişiler, tercih kılavuzunun yayınlanması ile öğrendi. Yani bölüm açılıncaya değin YÖK ve üniversite bürokratları dışında kimsenin haberi olmadı. Kimseye fikir sorma gereği duyulmadı. Kuşkusuz “yaptım oldu” zihniyetiyle gerçekleştirilen birçok değişiklik üniversiteler tarihinde yeni değil. Askeri faşist darbenin ürünü olan YÖK ile üniversitelerin yönetimi, tamamen mevcut iktidarın hakimiyetine bırakılmış durumda. Üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin, ders veren öğretim görevlilerine ve üniversitenin çalışanlarına alınan kararlara, uygulama ve değişikliklere dair ‘söz hakkı’ tanınmıyor.

Geçtiğimiz günlerde üniversitelerin yönetimine dair değişiklik de yapıldı. Buna göre, üniversite yönetiminde temel söz sahibi olacak üniversite konseylerinde kapitalistlerden vali ve emniyet müdürlerine varıncaya değin geniş bir kesime temsiliyet hakkı tanındı. Ancak

üniversitelerin temel öznelinin konseyde yer alması söz konusu dahi olmadı. Bütün bunlara baktığımızda, psikoloji lisans eğitiminin AUZEF’te de verilecek olmasının kaba bir dayatma olduğunu görüyoruz.

Psikoloji lisans eğitimi daha önce Anadolu Üniversitesi AUZEF’te açılmak istenmiş, ancak gelen tepkiler üzerine geri adım atılmıştı. Gelinek yerde ise, tepkilere ve eleştirilere aldırmağsızın YÖK’ün keyfi bir kararıyla bölüm açıldı.

PSİKOLOJİ EĞİTİMİNDE AUZEF NE ANLAMA GELİYOR?

AUZEF’te verilen bazı lisans eğitimleri uzun bir zamandan beri tartışma konusuydu. Örneğin çocuk gelişimi, sosyal hizmetler, sosyoloji, hasta ve yaşlı bakımı gibi bir dizi meslek eğitimi pratik deney olmadan gerçekleştiriliyor. Deney yapılmadan, uzaktan eğitimin yetersiz olması, doğal olarak eleştiriliyor. Psikoloji bölümüne dair eleştiriler de, temelde bölümün “deney, araştırma ve gözleme” dayalı olmasından kaynaklanıyor.

Psikoloji bölümü, elliye yakın alt dala

ayrılıyor. “Klinik psikoloji” bu dalların en önemlilerinden biridir. Lisans eğitiminde dahi, klinik psikoloji başta olmak üzere, bütün dallarda eğitimin son derece niteliksiz olduğu bir sır değil. Üniversitedeki eğitimde durum bu iken, AUZEF kapsamında uzaktan, deney, uygulama ve gözlem olanağı olmadan verilecek psikoloji eğitiminin çok daha da niteliksiz olması kaçınılmaz. Bunun toplum sağlığı açısından olumsuz sonuçlar doğuracak, hatalı teşhis ve uygulamalara yol açacak olması eleştirilerden birini oluşturuyor.

Yıllardan beri psikoloji öğrencileri ve bu alanda çalışan sağlık emekçileri “mesleğin kapsamını tanımlayan”, meslek birliği kurmalarını sağlayacak bir “meslek yasası” için mücadele veriyorlar. Dinci gerici iktidar ise bu kapsamda adım atmaktan özellikle uzak duruyor. Çünkü psikologlara kamuda ayrılan kontenjanları “maneviyat uzmanları, aile uzmanları” adı altında İlahiyat Fakültesi mezunlarına tahsis ediyor. Bu “yandaş kayırma” politikası ile mesleği hakkıyla icra edilecek liyakati olanları işsizliğe mahkum ediyorlar.

Tabloya baktığımızda temel sorunun

yalnızca uzaktan eğitim olmadığını görüyoruz. Bunlar, “üniversitelerin dönüşümü” adı altında devam eden saldırıların yeni bir halkasıdır sadece. Hedefleri, üniversiteleri saray rejiminin keyfine, sermayenin ihtiyacına göre eleman yetiştiren kurumlar haline getirmektir.

Mevcut hali ile üniversitelerdeki eğitim programları bile oldukça niteliksizdir. Müfredatlar, toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda değil sermayenin güncel ihtiyaçları ve rejimin ideolojik çizgisine göre belirleniyor. Üniversiteyi; öğrenciler, öğretim görevlileri ve çalışanları oluştururken ‘söz, yetki karar hakkı’ ise, AKP-MHP rejiminin aparatı YÖK ile sermayenin tekelindedir.

Son dönemde üniversiteleri hedef alan pervasız saldırı furcasının keyfi bir şekilde gerçekleştiğini görüyoruz. Tek adam rejimi, toplumsal kurumları da aynı mantıkla yönetmeye çalışıyor. O yüzden üniversitelere dönük her saldırının/ uygulamanın politik arka planında bu gerici hedef var. Dinci-faşist rejim üniversiteleri de sarayın ve sermayenin aparatları haline getirme planını uyguluyor.

Rejimin sergilediği kaba keyfiyet ve pervasızlık hem öğrenci gençliğin hem eğitim emekçilerinin hem üniversite çalışanlarının örgütsüz olmalarından kaynaklanıyor. Vahim bir hal alan bu gidişatı durdurmanın yolu örgütlü mücadeleden geçiyor. Saldırı furcası toplumun büyük bir çoğunluğunu ilgilendiriyor. Ancak hem dayatmaları boşa düşürmek hem “söz, yetki, karar hakkı”nı kazanmak için öncelikle üniversite öznelinin mücadele etmesi gerekiyor.

İSTANBUL’DAN BİR DGB’Lİ

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri, online sınav uygulamalarına karşı dün eylem gerçekleştirdi. Online sınavlarda sürenin kısalığı, cevap kağıdına getirilen kısıtlamalar nedeniyle başarsız not alarak bütünlümeye kaldıklarını belirtip, sürecin şeffaf olmasını, puanlamanın adil yapılmasını, süre sınırının ve cevap anahtarının makul bir uzunlukta olmasını talep etti.

Online sınav olurken kağıda yazmak zorunda kaldıklarını belirten öğrenciler eylemde sınav kağıtlarını yere serdi. Pandemi döneminde birçok haksızlığa

İÜ Hukuk öğrencilerinden eylem

maruz bırakıldıklarını söyleyen öğrenciler şunları ifade etti: “Öğrenciler olarak, fakültemizin takındığı bu tavrı hayretler içinde izlemekteyiz. Pandemi etkisi sebebiyle uzaktan, bilgisayar sistemleri vasıtasıyla yapılan sınavlarda fakültemiz hiç de iyi bir sınav verememiştir! Bu süreçte fakültemiz, YÖK tarafından yayımlanan ‘Yeni Normal Kılavuzu’nda ifade bulan,

başta şeffaflık, denetlenebilirlik ve objektif puanlama gibi pek çok hususu göz ardı ederek öğrencisini mağdur etmiştir. Buna ek olarak, aynı kılavuzda ifade edilen “öğrenci merkezli” sınav yapılması beyanının aksine, öğrenciler sınavlarda geçmişe nispetle daha çok zorlanmış ve daha çok bırakılmıştır...

... Bizler, fakültemizden; her şeyden

önce şeffaflık ve denetlenebilirlik talep ediyoruz.

Cevap anahtarlarının, sınavdan hemen sonra yayınlanmasını istiyoruz. Sonuçlar açıklandıktan sonra yayınlanan, kılıfına uydurulmuş cevap anahtarını kabul etmiyoruz. Sınav sonuçları için itirazda bulunduğumuzda kağıtlarımızın yeniden okunmasını istiyoruz.

Etkin olarak işletilmeyen bir itiraz yolunu kabul etmiyoruz. Keyfi puanlamaların önüne geçmek için, puanlamaların sınav sırasında belirlenmiş olmasını ve kağıtlarımızda yazmasını istiyoruz.”

Parasız eğitim haktır!

Beslenme ve barınma kadar temel insani bir ihtiyaçtır eğitim. Fakat kapitalizmde eğitim, hayatın her alanında olduğu gibi yalnızca kar ve çıkar ilişkisi üzerine şekillenmektedir. Uzun yıllardır var olsalar da, son dönemde gittikçe artan özel (vakıf) eğitim kurumları, ticari eğitimi daha fazla hissedilir hale getirdi. Yalnızca özel eğitim kurumlarında değil, sözde parasız olarak verilen devlet kurumlarındaki eğitim de gittikçe pahalılaşmakta. Eğitim kurumları ticarethane, öğrenciler ise müşteri gibi görülmektedir.

Yükseköğretim Kurulu, "Vakıf Yükseköğretim Kurumları 2020" isimli bir rapor yayınladı. Bu raporda özel üniversitelerin mali ve akademik durumları, öğrenci sayıları, AR-GE çalışmaları vb. birçok konuya dair veriler sunuldu. Sunulan rapora göre, özel üniversitelerin reklam ve tanıtıma ortalama 2 milyon 173 bin 178 lira ayırdığı, kütüphanelere ise 4 katı

daha az para harcadıkları ortaya çıktı. Ayrıca yine rapora göre öğrenciden talep edilen para ile öğrenciye harcanan para arasında büyük fark var. Örneğin: Avrasya Üniversitesi öğrenci başına 4 bin TL harcama yaparken öğrenciden 20 bin TL para talep ediyor. Üsküdar Üniversitesi ise 8 bin TL öğrenciye harcama yapıyor ama öğrenciden talep edilen para 26 bin TL ve 108 bin TL arasında değişiyor. Öğrenciye en az harcama yapan üniversiteler ise Esenyurt ve Biruni Üniversiteleri. Yine raporda AR-GE çalışmalarına dair ayrılan bütçeler detaylıca verilmiş, bu araştırma-geliştirme çalışmaları için de ayrılan bütçelerin düşük olduğu görülmüştür.

Özel (Vakıf) Üniversiteler, ticari eğitimde geline son noktadır. Öğrencinin en yalın hali ile müşteri olarak görüldüğü, üniversitenin-akademinin ayaklar altına alındığı, Rektöre "patron" denildiği

yerlerdir özel üniversiteler. Amaç bilim üretmek değil, daha faz kar daha fazla çıkardır. Aslında Türkiye'de hiç özel üniversite yoktur (Resmi olarak). Ancak bu kurumların işletme mantığı özel okullardan farksızdır. Vakıf adı altında kurulan üniversiteler aslında kâr amacı güdemezler. Yani bir öğrenci okuduğu vakıf üniversitesine 100 bin TL para yatırıyor, gelir-gider dengesi yapıldıktan sonra eğer gelirler giderleri aşıyorsa aradaki fark tekrar üniversiteye yatırılmak zorundadır. Ancak Türkiye'de vakıf adı altında açılan bu özel kurumlar patronların vergiden muaf olabilmek için açtığı bilimin ve bilginin para ile alınıp-satıldığı bir hale getirildiği ticarethanelerdir. YÖK'ün kendi açıkladığı verilerde de görüleceği üzere öğrenciden fahiş fiyatlar alınırken bu paranın geri dönüşü ne doğrudan öğrenciye ne de üniversiteye oluyor. Milli eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un dahi "Maya

Okulları" adı altında özel eğitim kurumu varken, yapılan bu usulsüzlükler tabii ki sermaye devleti açısından bir sorun teşkil etmiyor.

Türkiye'de toplamda 77 özel (vakıf) üniversite var. Bunlardan ilki, neo-liberal politikalar ile "start" verilen, 1984 yılında Ankara'da kurulan Bilkent Üniversitesi'dir. Sunulan tablolara bakıldığında vakıf üniversitelerinin 2000'li yıllarda, yani AKP döneminde yoğunluklu olarak çoğaldığını görüyoruz. Yıllardır artarak devam eden ticari eğitim uygulamaları artık eğitimin her aşamasını paralı hale getirdi.

Eğitimin ticarileşmesi demek, öğrencilerin gün içerisinde yalnızca 2 saatini okula ayırıp geri kalan en az 7 saatini işe ayırması demektir. Eğitimin ticarileşmesi, milyonlarca öğrencinin okul masraflarını karşılayamadığı için eğitim hayatına son vermesi demektir. Milyonlarca öğrenci, yoksulluk sınırının altında maaş alan ailelerin çocuğudur. Ticarileşen eğitim, eğitim hakkının gaspı demektir. Bu cümleler varsayım cümleleri değil uluslararası araştırma şirketlerinin Türkiye'de yaptığı araştırmalar sonucunda açıklanan raporların gösterdikleridir. Ticari eğitim uygulamaları eğitim hakkının gaspının yanı sıra eğitimde geline niteliksizliğin de bir göstergesi olarak karşımızda duruyor. Kendi sundukları raporlar bile göstermektedir ki bu düzen gençliğe geleceksizlikten başka hiçbir şey sunmamaktadır.

M. NEVRA

Pandemi sürecine rağmen 27-28 Haziran tarihlerinde gerçekleştirilen YKS'nin (Yükseköğretim Kurumları Sınavı) sonuçları, ÖSYM tarafından açıklandı.

Pandemi koşullarında 2 milyon 296 bin kişinin girdiği YKS'nin sonuç raporu eğitim sisteminin çöküşünün göstergesi oldu. Sınava giren 550 bin kişi barajı geçemedi. ÖSYM'nin açıkladığı rapora göre sınava giren kişiler arasında 48 bin 228 kişi sıfır çekti. Sınavı oluşturan testlerin her birinde ortalama net doğru yanıt sayıları da ancak birkaç soruyla sınırlı kaldı. En fazla net doğru yanıt temel yeterlilik testinde (TYT) Türkçe bölümünde verildi ki bu da 40 soruda ancak 14,2 oldu.

EĞİTİM SİSTEMİ HER AÇIDAN ÇÖKMÜŞTÜR!

Bu veriler baz alındığında eğitim sisteminin mevcut vahim tablosu tüm açıklığı ile ortadadır. Eğitim eşit verilmemesi, bilimsel ve nitelikli olmadığı için ortaya çıkan tablo tamamıyla sistemin

karnesini yansıtmaktadır.

Sistem, eşitsiz koşullarda sınırlı verilen eğitimi sınav ile tartmaya çalışmaktadır. Bu durum ise yüz binlerce öğrencinin elenmesi anlamına gelmektedir.

Sınav sonuçlarından yansıyan bu tabloda sorgulanacak olan öğrenciler değil, eğitim sistemi ve kapitalizmin kendisidir. Pandemi koşullarında toplum sağlığı hiçe sayılarak yapılan sınavın sonuçlarının sorumlusu AKP iktidarındır. 18 yıl boyunca eğitim alanında yaşananlardan da sorumlu olduğu gibi...

Eğitim sistemi gerici ile kuşatılmış, hâlâ da ticarileştirilmeye devam edilmektedir. Ezberci eğitim ve eleme yöntemi ile sınav uygulanması zaten yapısal sorunlardır. Sınav sisteminin sürekli değiştirilmesi ile yapboz haline dönüştürülen eğitimin karnesini sınav sonuçları

Eğitim sistemi baraj altında!

göstermektedir.

Meslek liseleri ve imam hatip liselerinin aldığı eğitimle özel liseler ve diğer okul türlerinde verilen eğitim eşit olmasına rağmen bu öğrenciler aynı sınav tabii tutulması halihazırda bir sorun alanıdır. Eğitim yılının ikinci döneminde pandemi nedeniyle okullar kapatıldı ve meslek liselerinin mesleki derslerinin yer almadığı EBA TV gibi ara çözüm(süz) yollarla dönem devam etti. Bu süreçte fırsat eşitsizliğinin daha da derinleşmesine ve salgın hastalık riskine rağmen sınavlar yapıldı. YKS'nin tarihi önce ertelendi sonra da turizm sektörünün ihtiyaçları gözetilerek tekrardan sınav tarihi öne çekildi. Bu yaşananlara öğrencilerin tepkisi "oy moy yok" şeklinde sosyal medyaya yansıdı. Bu sürecin sonunda yapılan YKS de eğitim sisteminin ne denli çürümüş olduğunu bir kez daha gözler

önüne serdi.

GELECEK ELLERİMİZDE!

Eleme sınavları ile gelecek inşa etme hayalleri satan kapitalizm, üniversite diplomasıyla da gençliği işsiz bırakmaktadır. Milyonlarca gencin geleceği ve aynı şekilde sağlığı hiçe sayılabilirken, mesele sandık hesaplarına gelince düzen partileri 'Z Kuşağı' tartışmalarına girerek gençliği kendi yedeklerine alma yarışına giriyorlar.

Bütün bu süreçte seçimler ve sandık vurgularıyla sınırlı kalan ve sosyal medyaya sıkışan tepkiler eğitim sisteminin köklü sorunlara çözüm üretmekten uzak olsa da, gençliğin özgürlük ve gelecek arayışında olduğu ortadadır.

Bizlerin ihtiyacı eşit, parasız, bilimsel ve anadilde eğitim hakkıdır. Kapitalistlerden ve onların temsilcilerinden nitelikli eğitim ve sağlık hakkı beklenemez.

Gelecek bizim ellerimizdedir. Mücadeleyi yükseltelim, Devrimci Liseliler Birliği saflarında örgütlenelim!

DEVRİMCİ LİSELİLER BİRLİĞİ

*Kapitalizm baskı, eşitsizlik, sömürü,
şiddet, tecavüz demektir;*

**Yaşamak için
sosyализm!**

KADIN CİNAYETLERİNE,
ÇOCUK İSTİSMARINA
HAYIR!

İEKK

KAPITALİZM
ŞİDDET ÜRETİR...
YAŞAMAK İÇİN
SOSYALİZM!

KADININ
KURTULUŞU
DEVİRİMDE!

İEKK